

საქართველოს სტატისტიკის
ეროვნული სამსახური

ქალი და კაცი საქართველოში

სტატისტიკური კვლიკაცია

საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური

**ქალი და კაცი
საქართველოში**

სტატისტიკური პუბლიკაცია

თბილისი - 2021

შინაარსი

გენდერული თანასწორობა	4
გენდერული სტატისტიკის მნიშვნელობა	5
ქვეყანაში განხორციელებული აქტივობები	6
მეგზური მკითხველისთვის	9
მოსახლეობა	10
ჯანმრთელობის დაცვა	32
განათლება და სპორტი	42
სოციალური უზრუნველყოფა	58
სამუშაო ძალა, ხელფასები	66
ცხოვრების დონე	80
საინფორმაციო და საკომუნიკაციო ტექნოლოგიები	90
ბიზნეს სექტორი	96
სამართალდარღვევები	106
ხელისუფლება	116
ცნებები და განმარტებები	122
შენიშვნები	134

პირობითი აღნიშვნები

- ... მონაცემი არ არსებობს
- მოვლენა არ არსებობს
- 0.0 მაჩვენებლის სიდიდე უმნიშვნელოა

შემოკლებები

- საქსტატი - საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური
- SDGs - Sustainable Development Goals (მდგრადი განვითარების მიზნები)
- გაერო - გაერთიანებული ერების ორგანიზაცია

ცალკეულ შემთხვევებში განსხვავება საბოლოო შედეგსა და შესაკრებთა ჯამს შორის აიხსნება მონაცემთა დამრგვალებით.

გენდერული თანასწორობა

გენდერული თანასწორობა ნიშნავს ქალისა და კაცის, გოგოსა და ბიჭის თანაბარ უფლებებს, პასუხისმგებლობებსა და შესაძლებლობებს. თანასწორობა არ გულისხმობს, რომ ქალი და კაცი იდენტურნი უნდა გახდნენ, თანასწორობა გულისხმობს იმას, რომ ადამიანის სქესი არ უნდა განსაზღვრავდეს მის უფლებებს, პასუხისმგებლობასა და შესაძლებლობებს. გენდერული თანასწორობა გულისხმობს, რომ როგორც ქალების, ასევე კაცების ინტერესები, საჭიროებები და პრიორიტეტები მიღებულ იქნას მხედველობაში ქალებისა და კაცების ჯგუფების მრავალფეროვნების გათვალისწინებით¹.

საქართველოს კონსტიტუციის მე-11 მუხლი (ცვლილებები დამტკიცებულია საქართველოს პარლამენტის მიერ 2017 წელს) და კანონი გენდერული თანასწორობის შესახებ (დამტკიცებულია საქართველოს პარლამენტის მიერ 2010 წელს), უზრუნველყოფს ქალებისთვის და კაცებისთვის თანაბარ უფლებებს და შესაძლებლობებს, ასევე აღიარებს განსაკუთრებული ზომების მიღების აუცილებლობას ქალებსა და კაცებს შორის არსებითი თანასწორობის მისაღწევად და უთანასწორობის აღმოსაფხვრელად.

2006 წლის საქართველოს გენდერული თანასწორობის კონცეფციის მიხედვით, გენდერული თანასწორობა ადამიანის უფლებათა განუყოფელი ნაწილია. იგი გულისხმობს ქალთა და კაცთა თანაბარ წარმომჩენას, უფლებამოსილებასა და თანასწორ მონაწილეობას საზოგადოებრივი და პირადი ცხოვრების ყველა სფეროში. ამასთანავე, გენდერული თანასწორობა მდგრადი და ადამიანზე ორიენტირებული განვითარების წინაპირობა და მაჩვენებელია².

გენდერული თანასწორობის მიღწევა და ქალებისა და გოგოების გაძლიერება გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის მდგრადი განვითარების მიზნების (SDG) ნაწილია. აქ წარმოდგენილი სქესის ნიშნით გაყოფილი რაოდენობრივი მონაცემები არა მხოლოდ ქალებისა და კაცების მდგომარეობას ასახავს საქართველოში, არამედ, ქვეყნის განვითარების მნიშვნელოვანი მაჩვენებელია.

¹ გაეროს ქალთა ორგანიზაცია, გენდერული მენისტრიმინჯი - ცნებები და განმარტებები. ხელმისაწვდომია აქ: <http://www.un.org/womenwatch/osagi/conceptsanddefinitions.htm>

² იხილეთ იქვე.

გენდერული სტატისტიკის მნიშვნელობა

გენდერული სტატისტიკა - ეს არის სტატისტიკა ქალისა და კაცის მდგომარეობის შესახებ საზოგადოებრივი და ეკონომიკური საქმიანობის ყველა სფეროში. ის წარმოადგენს ერთ-ერთ უმნიშვნელოვანეს ინსტრუმენტს, რომელიც საშუალებას იძლევა ქალების, კაცების, გოგოებისა და ბიჭების პრიორიტეტები და საჭიროებები იმგვარად იყოს გათვალისწინებული პოლიტიკის შემუშავება-განხორციელების პროცესებში, რომ უზრუნველყოთ ამ პოლიტიკის მიერ მოტანილი სარგებლის და შედეგების თანასწორობა ყველასთვის.

გენდერული სტატისტიკის მიზანია მიუკერძოებელი მონაცემების წარმოება ქალისა და კაცის სტატუსისა და გენდერული თანასწორობის რეალური ვითარების შესახებ. სქესის ნიშნით დიფერენცირებული სტატისტიკური აღრიცხვის მიხედვით მონაცემთა შეგროვების სრულყოფა და გაფართოება მეტად მნიშვნელოვანია გენდერულ თემატიკაზე მომუშავე პირებისთვის, საკანონმდებლო ორგანოს, სახელმწიფო სტრუქტურებისა და სამოქალაქო საზოგადოების წარმომადგენლებისთვის.

გაეროს მდგრადი განვითარების (SDG) მიზნების ნაციონალიზაცია საქართველოს მთავრობამ 2015 წელს დაიწყო, და გლობალური 17 მიზნის ადაპტაციით, განსაზღვრა საქართველოსთვის პრიორიტეტული ამოცანები, მაჩვენებლები და სამიზნეები. SDG დღის წესრიგის განხორციელებით, 2030 წლისთვის ქვეყანაში მნიშვნელოვნად გაუმჯობესდება მდგომარეობა გენდერული თანასწორობის მიმართულებით; SDG მიზანი 5 თანმდევი ამოცანით ითვალისწინებს გენდერული თანასწორობის მიღწევას და ყველა ქალისა და გოგოს შესაძლებლობების გაუმჯობესებას. გენდერული მაჩვენებლები და სამიზნეები განერილია აგრეთვე სხვადასხვა მიზანში, რომელთა ამოცანების შესრულება ასევე მნიშვნელოვანია. წინამდებარე პუბლიკაციაში ასახულია საქართველოს გენდერული სტატისტიკის კავშირი გაეროს მდგრადი განვითარების მიზნების შესაბამის მაჩვენებლებთან.

ქვეყანაში განხორციელებული აქტივობები

- 1994 განხორციელდა CEDAW კონვენციის ხელმოწერა და რატიფიცირება ქალთა მიმართ ყველა ფორმის დისკრიმინაციის აღმოსაფხვრელად;
- 1995 მიღებული იქნა პეკინის დეკლარაცია და სამოქმედო პლატფორმა;
- 1999 მიღებული იქნა 511-ე დადგენილება, რომელიც ითვალისწინებს ღონისძიებებს ქალთა უფლებების დაცვის გაძლიერების შესახებ საქართველოში;
- მნიშვნელოვანი პროგრესი იქნა მიღწეული საქართველოს მთავრობის მიერ გენდერული თანასწორობის ვალდებულებების პროაქტიური განხორციელების კუთხით, რომელიც განსაზღვრულ იქნა CEDAW, BPfA, MDGs, მოსახლეობის განვითარების საერთაშორისო კონფერენციაზე (ICPD) სამოქმედო პროგრამის შესაბამისად, კერძოდ:
- 1) ეროვნული კანონმდებლობისა და პოლიტიკის შემუშავების ფარგლებში ქალთა უფლებების უზრუნველყოფა;
 - 2) ქალთა მიმართ ძალადობის პრევენცია და რეაგირება;
 - 3) კონფლიქტურ რეგიონებში ქალთა საკითხების გადანყვეტა და მცდელობები ღონისძიებების განსახორციელებლად;
 - 4) ქალთა რიცხოვნობის გაზრდა ძალაუფლებისა და გადანყვეტილების მიღების პროცესში;
- 2004 შეიქმნა გენდერული თანასწორობის საკონსულტაციო საბჭო;
- 2004 განხორციელდა ათასწლეულის განვითარების მიზნების (MDG) ეროვნულ დონეზე მორგება: მიზანი 3 - გენდერული თანასწორობის ხელშეწყობა და ქალთა უფლებების გაძლიერება:
- გენდერული თანასწორობის უზრუნველყოფა დასაქმების სფეროში;
 - თანაბარი ხელმისაწვდომობა პოლიტიკურ სფეროსა და მენეჯმენტის ყველა საფეხურზე;
- 2005 შეიქმნა გენდერული თანასწორობის სამთავრობო კომისია;

- 2006 დამტკიცდა გენდერული თანასწორობის სახელმწიფო კონცეფცია;
- 2006 დამტკიცდა საქართველოს კანონი „ადამიანით ვაჭრობის (ტრეფიკინგის) წინააღმდეგ ბრძოლის შესახებ“;
- 2006 დამტკიცდა საქართველოს კანონი „ოჯახში ძალადობის აღმოფხვრის, ძალადობის მსხვერპლთა დაცვისა და დახმარების შესახებ“;
- 2010 დამტკიცდა საქართველოს კანონი გენდერული თანასწორობის შესახებ;
- 2012 განხორციელდა ოჯახში ძალადობის სისხლის სამართლის დანაშაულად გარდაქმნა;
- 2013 შეიქმნა თანამდებობა - პრემიერ მინისტრის თანაშემწე ადამიანის უფლებებისა და გენდერული თანასწორობის საკითხებში;
- 2013 სახალხო დამცველის აპარატში ჩამოყალიბდა გენდერული თანასწორობის დეპარტამენტი, როგორც მუდმივმოქმედი სტრუქტურული ერთეული;
- 2013 სახალხო დამცველის აპარატმა შეიმუშავა სამოქმედო გეგმა 2013-2015 წლებისთვის, ასევე, გაეროს ტექნიკური დახმარებით შემუშავდა სტრატეგია გენდერის მეინსტრიმიზგთან დაკავშირებით;
- 2014 დამტკიცდა საქართველოს კანონი დისკრიმინაციის ყველა ფორმის აღმოფხვრის შესახებ;
- 2014 ხელი მოეწერა ქალთა მიმართ და ოჯახში ძალადობის პრევენციისა და აღკვეთის შესახებ ევროპის საბჭოს კონვენციას (ე.წ. სტამბულის კონვენცია);
- 2014 განხორციელდა საკანონმდებლო ცვლილებების პირველი ტალღა, კანონმდებლობის ჰარმონიზება სტამბულის კონვენციის შესაბამისად;
- 2015 საქართველოს თავდაცვის სამინისტრომ დაამტკიცა გენდერული თანასწორობის სტრატეგია, დაინიშნა კოორდინატორი გენდერულ საკითხებში;

- 2016 შეიქმნა ადამიანის უფლებების უწყებათაშორისი საბჭო;
- 2017 მოხდა ევროპის საბჭოს „ქალთა მიმართ ძალადობისა და ოჯახში ძალადობის პრევენციისა და აღკვეთის შესახებ“ კონვენციის რატიფიცირება;
- 2017 შეიქმნა გენდერული თანასწორობის, ქალთა მიმართ და ოჯახში ძალადობის საკითხებზე მომუშავე უწყებათაშორისი კომისია;
- 2018 საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროში შეიქმნა ადამიანის უფლებათა დაცვის დეპარტამენტი;
- 2018 დამტკიცდა ადამიანის უფლებათა დაცვის სამთავრობო სამოქმედო გეგმა 2018-2020 წლებისთვის;
- 2019 საქართველომ აირჩია ქალი პრეზიდენტი;
- 2019 საქართველომ გაეროში წარადგინა პეკინის მოქმედებათა პლატფორმის 25 წლის განხორციელების ანგარიში;
- 2020 საქართველოს ევროპის საბჭოს გრევიოს კომიტეტს წარუდგინა „ქალთა მიმართ ძალადობისა და ოჯახში ძალადობის პრევენციისა და აღკვეთის შესახებ“ კონვენციის განხორციელების პირველი ანგარიში;
- 2020 საქართველომ გაეროს წარუდგინა CEDAW კონვენციის მეექვსე პერიოდული ანგარიში;
- 2020 საარჩევნო კოდექსში განხორციელებული საკანონმდებლო ცვლილებების შედეგად, საქართველოში პირველად შემოღებულ იქნა კვოტები ქალთა პოლიტიკური ჩართულობის გაზრდის მიზნით;
- 2021 საქართველო შეუერთდა თანაბარი ანაზღაურების საერთაშორისო კოალიციას.

მეზღური მკითხველისთვის

„ქალი და კაცი საქართველოში“ გენდერული საკითხებისადმი მიძღვნილი მეცამეტე სტატისტიკური პუბლიკაციაა. წინა წლების პუბლიკაციებში წარმოდგენილ მონაცემებთან ერთად, იგი მოიცავს ახალ მაჩვენებლებს სამუშაო ძალის, ჯანდაცვის, სპორტის და სხვა მიმართულებებით.

პუბლიკაციაში მოყვანილი სტატისტიკური მონაცემები ასახავს ქვეყანაში ჩამოყალიბებული გენდერული თანასწორობის 2020 წლის ძირითად ტენდენციებს. უმრავლეს შემთხვევაში ცხრილებში და დიაგრამებში წარმოდგენილია აბსოლუტური რიცხვები/რაოდენობა ან პროპორციები. პროპორციები/პროცენტული განაწილება წარმოდგენილია ორგვარად: პროცენტული წილი და სქესის მიხედვით განაწილება:

- ▶ პროცენტული წილი - გარკვეული მახასიათებლის პროპორცია თითოეული სქესისთვის ცალ-ცალკე; მაგალითად, ქალი სტუდენტების განაწილება სახელმწიფო და კერძო უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებების მიხედვით;

- ▶ სქესის მიხედვით განაწილება - გარკვეული მახასიათებლის განაწილება სქესის მიხედვით; მაგალითად, უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებებში სტუდენტი ქალების და კაცების პროცენტული წილი.

პუბლიკაცია მიზნად ისახავს ხელი შეუწყოს გენდერული პრობლემების შესახებ საზოგადოების ინფორმირებულობის დონის ამაღლებასა და გენდერული თანასწორობის სფეროში მიზანმიმართული სახელმწიფო პოლიტიკის შემუშავებას.

მონაცემები ემყარება საქსტატის გამოკვლევებს და ადმინისტრაციულ წყაროებს.

ცალკეულ შემთხვევებში განსხვავება საბოლოო შედეგსა და შესაკრებთა ჯამს შორის აიხსნება მონაცემთა დამრგვალებით.

საქმიანი შენიშვნები და წინადადებები პუბლიკაციის ფორმატისა და შინაარსის შესახებ, ავტორთა ჯგუფის მიერ მადლიერებით იქნება მიღებული.

ქალი და კაცი
საქართველოში

მოსახლეობა

1990-იანი წლების დასაწყისში, დამოუკიდებლობის აღდგენის პირველივე წლებიდან, საქართველოს მოსახლეობამ არსებითი ცვლილებები განიცადა. მოსახლეობის რიცხოვნობა მნიშვნელოვნად შემცირდა ფართომასშტაბიანი მიგრაციული პროცესების შედეგად. ამას მოჰყვა სიკვდილიანობის და შობადობის მკვეთრი შემცირება.

ამჟამად საქართველოს მოსახლეობაში შეინიშნება დემოგრაფიული დაბერების პროცესი: 2002 წლიდან 2021 წლამდე პერიოდში, 65 წლის და უფროსი ასაკის ქალების წილი ქალების მთლიან რიცხოვნობაში 15.3 პროცენტიდან 18.3 პროცენტამდე გაიზარდა, მაშინ როცა მამაკაცებში იგივე მაჩვენებელი 10.9 პროცენტიდან 11.8 პროცენტამდე არის გაზრდილი.

ქვეყნების აბსოლუტურ უმრავლესობაში ჩვეულებრივ, ბიჭი უფრო მეტი იბადება, ვიდრე გოგო. იგივე ტენდენცია, წლების მანძილზე, საკმაოდ სტაბილურად არის გამოხატული საქართველოშიც. ახალშობილი ბიჭების წილი 52.0 პროცენტს შეადგენს. ამრიგად, 30 წლამდე ასაკში, მამაკაცების რიცხვი აღემატება ქალების რაოდენობას. თუმცა 30 წლის და უფროს ასაკში, ქალების რიცხოვნობა სჭარბობს კაცების რიცხოვნობას, ამ უკანასკნელის მაღალი მოკვდაობის გამო. საერთაშორისო მასშტაბით, კაცებში მოკვდაობის მაღალი მაჩვენებელი გარკვეულწილად ქცევით ხასიათს ატარებს: გენდერული განსხვავება ალკოჰოლის მოხმარებაში, მწველებში, სარისკო აქტივობებში მონაწილეობაში, ისეთები, როგორიცაა ავტომანქანის მართვა, განსაზღვრავს ქალების სიცოცხლის უფრო მაღალ ხანგრძლივობას კაცებთან შედარებით.

ამრიგად, გასაკვირი არ არის, რომ საქართველოში ქალების სიცოცხლის მოსალოდნელი ხანგრძლივობა დაბადებისას უფრო მაღალია, ვიდრე კაცების. ამასთან, სიცოცხლის მოსალოდნელ ხანგრძლივობაში სქესის მიხედვით განსხვავებები არსებითია, ქალებისთვის შეადგენს 77.7 წელს, ხოლო კაცებისთვის 69.1 წელს.

როგორც უკვე აღვნიშნეთ, ბოლო წლებში ცოცხლად დაბადებულებში გოგოებისა და ბიჭების თანაფარდობა სტაბილური რჩება, რის გამოც სქესთა რაოდენობრივი თანაფარდობა დაბადებისას (დაბადებული ბიჭების რაოდენობა ყოველ 100 გოგოზე) შეადგენს დაახლოებით 109-ს. თუმცა საინტერესოა, რომ სქესთა რაოდენობრივ თანაფარდობაში მნიშვნელოვანი

შემცირება გამოვლინდა მესამე რიგითობის ბავშვის დაბადების შემთხვევაში: ამ მაჩვენებლის დონე ყველაზე მაღალი იყო 2006 წელს და შეადგენდა 141-ს, თუმცა შეინიშნებოდა მუდმივი შემცირების ტენდენცია და 2020 წელს 114 შეადგინა, რაც მიუთითებს გენდერული ნიშნით სქესის შერჩევასთან დაკავშირებული საკითხების დადებით განვითარებაზე.

მიგრაცია კვლავაც მნიშვნელოვან როლს თამაშობს საქართველოს დემოგრაფიულ მდგომარეობაში. ტრადიციულად მაღალია მობილობა კაცებს შორის: 2020 წელს კაცები შეადგენდნენ იმიგრანტების 58 პროცენტს და ემიგრანტების 60 პროცენტს. რეგისტრირებული ქორწინების საშუალო ასაკმა, ბოლო 10 წლის განმავლობაში, სტაბილური ზრდა აჩვენა: ქალების ქორწინების საშუალო ასაკი 2010 წელს 26.3-ს შეადგენდა, ხოლო 2020 წელს - 29.6-ს. კაცების შემთხვევაში ანალოგიური ზრდა ნაკლებად იყო გამოხატული, მათი ქორწინების საშუალო ასაკმა შესაბამისად 30.2 და 32.4 წელი შეადგინა.

მოსახლეობა

რიცხოვნობა (ათასი)

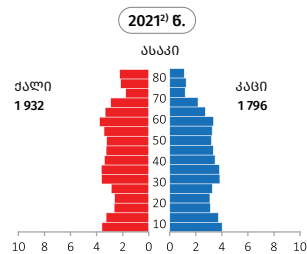
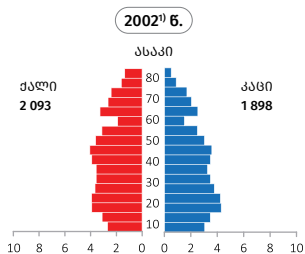
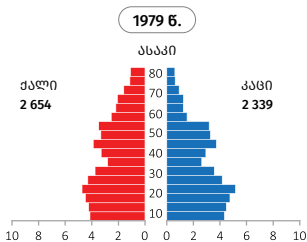
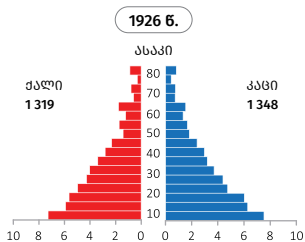
წელი	მოსახლეობა		ცოცხლად დაბადებულები		გარდაცვალება	
	ქალი	კაცი	ქალი	კაცი	ქალი	კაცი
2010	1 976 ¹⁾	1 798 ¹⁾	26	29	25	26
2020	1 932 ²⁾	1 796 ²⁾	22	24	24	26

წელი	იმიგრანტები		ემიგრანტები	
	ქალი	კაცი	ქალი	კაცი
2010	28	45	43	60
2020	38	52	30	44

¹⁾ 2011 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით.²⁾ 2021 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით.

მოსახლეობა ასაკის და სქესის მიხედვით

რიცხოვნობა (ათასი), განაწილება (%)

¹⁾ 2002 წლის მოსახლეობის საყოველთაო აღწერის გადაანგარიშებული მონაცემები.

²⁾ 2021 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით.

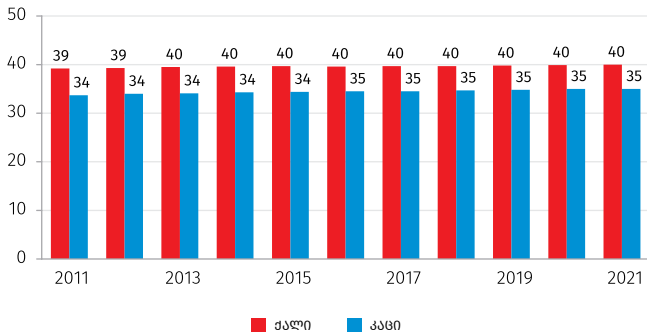
სქესთა რაოდენობრივი თანაფარდობა ასაკობრივი ჯგუფების მიხედვით

2021 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით

კაცი 100 ქალზე

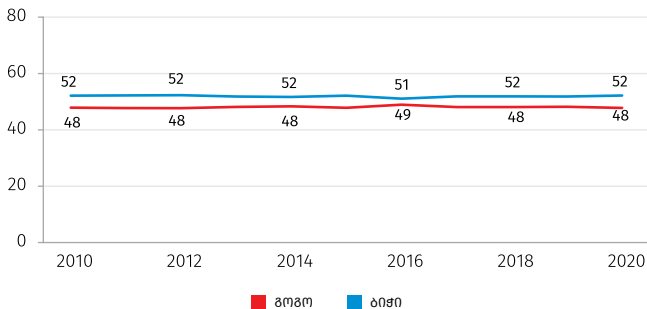
ასაკი	
0-4	107.1
5-9	108.3
10-14	110.1
15-19	112.8
20-24	112.6
25-29	105.7
30-34	101.1
35-39	100.6
40-44	98.3
45-49	97.6
50-54	92.5
55-59	86.3
60-64	79.5
65-69	71.2
70-74	63.5
75-79	55.3
80-84	47.7
85+	42.6

მოსახლეობის მედიანური ასაკი

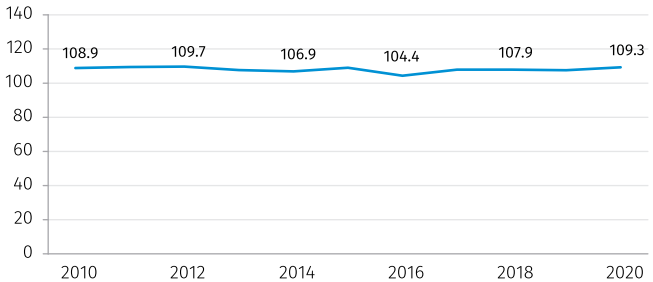
ცოცხლად დაბადებულთა განაწილება სქესის მიხედვით

(%)

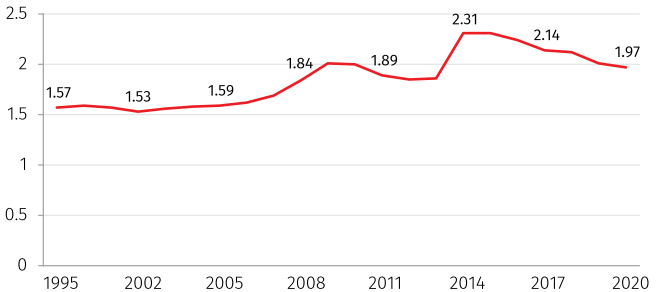
სქესთა რაოდენობრივი თანაფარდობა დაბადებისას

ბიჭი 100 გოგონა

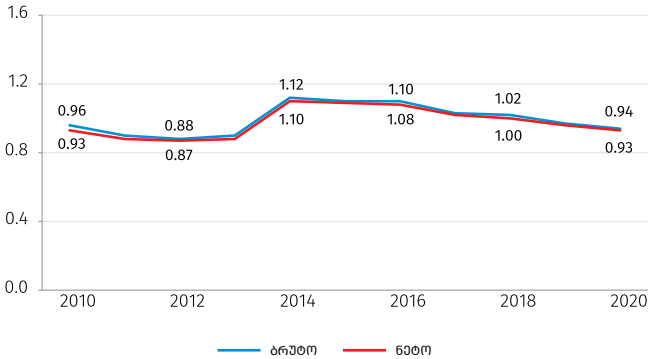

შობადობის ჯამობრივი კოეფიციენტი

ერთი ქალის მიერ გარჩენილი ბავშვების საშუალო რიცხვობა

მოსახლეობის აღწარმოების ბრუტო¹⁾ და ნეტო²⁾ კოეფიციენტები

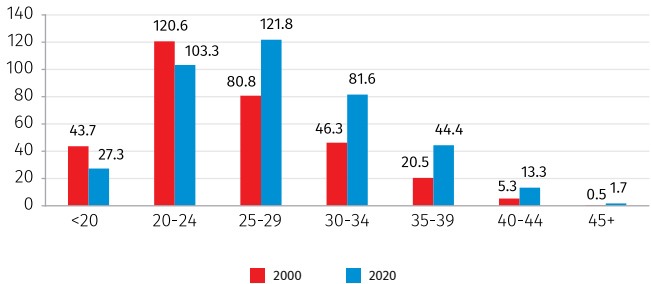

¹⁾ ერთი ქალის მიერ მთელი ცხოვრების მანძილზე (პირობითად 15-49 წლის ასაკში) ცოცხლად დაბადებული გოგონების საშუალო რიცხვონობა.

²⁾ ერთი ქალის მიერ მთელი ცხოვრების მანძილზე (პირობითად 15-49 წლის ასაკში) ცოცხლად დაბადებული გოგონების საშუალო რიცხვონობა, რომლებიც იცოცხლებენ იმ ასაკამდე, რომელშიც დედა იყო თითოეული ამ გოგოს დაბადებისას.

შობადობის ასაკობრივი კოეფიციენტი (SDG 3.7.2)

დაბადებულთა რიცხოვნობა 1000 ქალზე, ასაკობრივი ჯგუფების მიხედვით

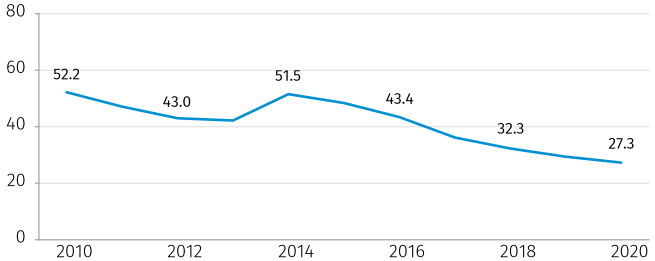
სქესთა თანაფარდობა დაბადების რიგითობის მიხედვით

ბიჭი 100 გოგონა

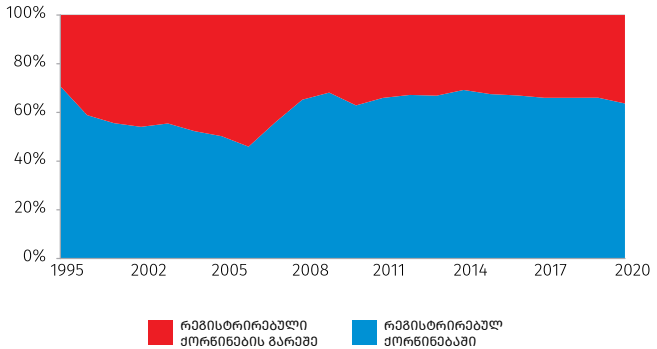
წელი	დაბადების რიგითობა:		
	პირველი შვილი	მეორე შვილი	მესამე და მომდევნო შვილი
2006	108	112	141
2007	108	113	139
2008	110	109	132
2009	106	109	133
2010	104	108	129
2011	108	105	125
2012	110	107	118
2013	106	104	122
2014	105	105	117
2015	105	108	121
2016	102	103	112
2017	107	105	114
2018	106	107	113
2019	106	106	113
2020	107	108	114

მოზარდების შობადობის კოეფიციენტი

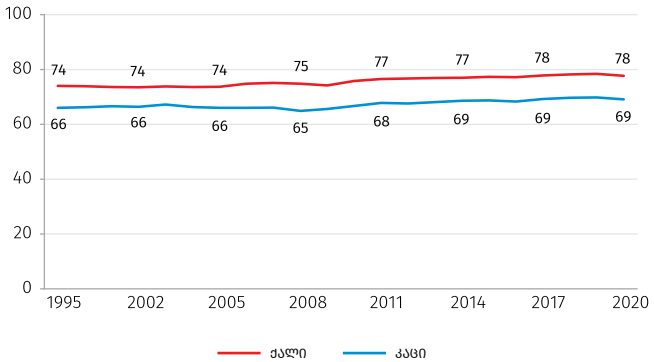
15-19 წლის ასაკობრივი ჯგუფის ქალების მიერ დაბადებული ბავშვების საშუალო რაოდენობა ამავე ასაკობრივი ჯგუფის 1 000 ქალზე.

ცოცხლად დაბადებულების განაწილება მშობლების ქორწინებითი მდგომარეობის მიხედვით

სიცოცხლის მოსალოდნელი ხანგრძლივობა დაბადებისას (წელი)

გარდაცვალება ასაკობრივი ჯგუფების მიხედვით, 2020

განაწილება (%), რიცხოვნობა (ერთეული)

ასაკი	პროცენტული წილი		სქესის მიხედვით განაწილება	
	ქალი	კაცი	ქალი	კაცი
0	1	1	45	55
1-9	0	0	41	59
10-19	0	1	35	65
20-29	0	1	21	79
30-39	1	2	24	76
40-49	2	6	23	77
50-59	5	13	27	73
60-69	13	23	34	66
70-79	22	23	47	53
80+	56	30	63	37
სულ	პროცენტი	100	100	
	რიცხოვნობა	24 326	26 211	

მკვდრადშობადობა დედის ასაკის მიხედვით, 2020

განაწილება (%), რიცხოვნობა (ერთეული)

ასაკი	პროცენტული წილი		სქესის მიხედვით განაწილება		
	გოგო	ბიჭი	გოგო	ბიჭი	
<15	0	0	0	0	
15-19	7	2	72	28	
20-29	38	43	41	59	
30-39	49	44	47	53	
40-49	6	11	33	67	
50+	0	0	0	0	
სულ	პროცენტი	100	100	45	55
	რიცხოვნობა	183	227		

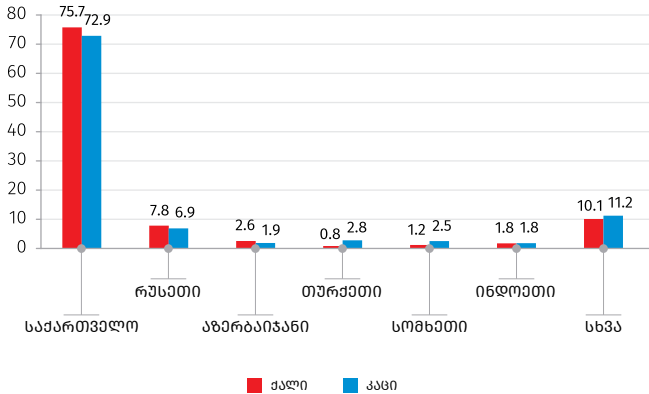
იმიგრანტების რიცხოვნობა ასაკობრივი ჯგუფების მიხედვით, 2020

განაწილება (%), რიცხოვნობა (ერთეული)

ასაკი	პროცენტული ნილი		სქესის მიხედვით განაწილება		
	ქალი	კაცი	ქალი	კაცი	
0	1	1	50	50	
1-9	6	5	47	53	
10-19	7	7	44	56	
20-29	20	25	36	64	
30-39	18	27	33	67	
40-49	16	18	39	61	
50-59	17	11	53	47	
60-69	11	5	62	38	
70-79	3	1	68	32	
80+	1	0	71	29	
სულ	პროცენტი	100	100	42	58
	რიცხოვნობა	37 907	52 089		

ნიმგრანტების რიცხოვნობა მოქალაქეობის მიხედვით, 2020

განაწილება (%)

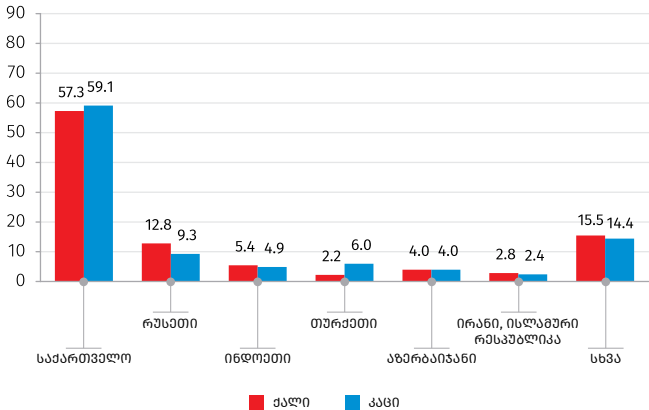

ემიგრანტების რიცხოვნობა ასაკობრივი ჯგუფების მიხედვით, 2020

განაწილება (%), რიცხოვნობა (ერთეული)

ასაკი	პროცენტული ნილი		სქესის მიხედვით განაწილება		
	ქალი	კაცი	ქალი	კაცი	
0	1	1	48	52	
1-9	7	5	47	53	
10-19	8	7	45	55	
20-29	24	28	36	64	
30-39	18	25	33	67	
40-49	16	17	39	61	
50-59	14	10	46	54	
60-69	8	5	55	45	
70-79	3	1	65	35	
80+	1	1	69	31	
სულ	პროცენტი	100	100	40	60
	რიცხოვნობა	30 041	44 223		

ემიგრანტების განაწილება მოქალაქეობის მიხედვით, 2020 (%)

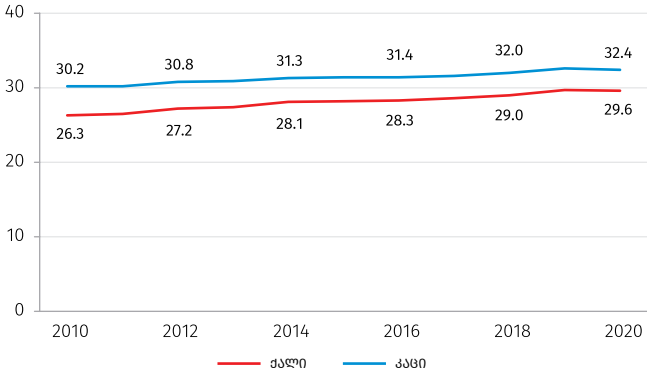
დაქორწინებულთა რიცხოვნობა ასაკის მიხედვით, 2020

განაწილება (%), რიცხოვნობა (ერთეული)

ასაკი	პროცენტული წილი		სქესის მიხედვით განაწილება	
	ქალი	კაცი	ქალი	კაცი
16-19	8	1	85	15
20-29	54	48	53	47
30-39	24	31	43	57
40-49	10	13	45	55
50-59	3	5	40	60
60+	1	2	36	64
სულ	პროცენტი	100	100	
	რიცხოვნობა	16 359	16 359	

დაქორწინებულთა საშუალო ასაკი

ყველა ქორწინება

დაქორწინებულთა რიცხოვნობა ქალაქად და სოფლად, 2020

განანილება (%), რიცხოვნობა (ერთეული)

ასაკი	ქალაქად		სოფლად	
	ქალი	კაცი	ქალი	კაცი
16-19	5	1	12	2
20-29	54	46	55	51
30-39	25	32	21	30
40-49	11	14	9	11
50-59	4	5	3	5
60+	1	2	1	2
სულ	პროცენტი	100	100	100
	რიცხოვნობა	9 703	9 703	6 656

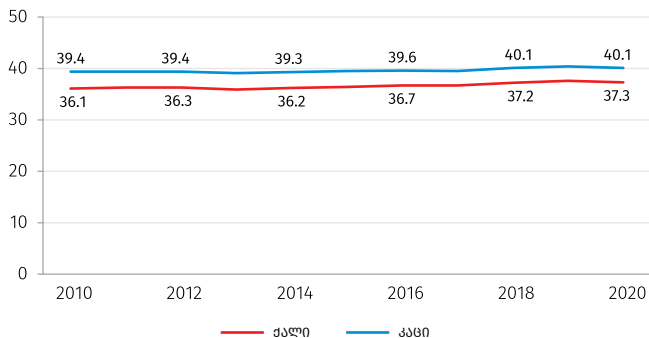
განქორწინებულთა რიცხოვნობა ასაკის მიხედვით, 2020

განაწილება (%), რიცხოვნობა (ერთეული)

	ასაკი	ქალი	კაცი
	<20	0	0
	20-29	25	17
	30-39	37	37
	40-49	22	27
	50-59	10	13
	60+	3	5
სულ	პროცენტი	100	100
	რიცხოვნობა	7 643	7 643

განქორწინებულთა საშუალო ასაკი

ყველა ქორწინება

ქალი და კაცი
საქართველოში

ჯანმრთელობის დაცვა

ბოლო 15 წლის განმავლობაში ჯანდაცვის სფეროში განხორციელებულმა მნიშვნელოვანმა სახელმწიფო ინვესტიციებმა და საყოველთაო ჯანმრთელობის დაცვის სახელმწიფო პროგრამის დანერგვამ, გამოიწვია ჯანმრთელობის ძირითადი ინდიკატორების მნიშვნელოვანი გაუმჯობესება. 2000-იანი წლების დასაწყისთან შედარებით, ჩვილ ბავშვთა მოკვდაობის კოეფიციენტი (გარდაცვლილი ბავშვების რაოდენობა 1000 ცოცხლად დაბადებულზე) ოთხჯერ შემცირდა და 2020 წელს ბიჭებისთვის 8.4-ს, ხოლო გოგონებისთვის 7.4-ს გაუტოლდა.

მსგავსი ტენდენციები შეინიშნება 5 წლამდე ასაკის ბავშვების მოკვდაობის კოეფიციენტში, რომელიც ბოლო 10 წლის განმავლობაში როგორც გოგონებში, ასევე ბიჭებში 2-ჯერ შემცირდა.

მეორეს მხრივ, დადგენილია, რომ ბოლო 10 წლის განმავლობაში გასამმაგებულმა ჯანდაცვის ხარჯებმა და საყოველთაო ჯანმრთელობის დაზღვევის შემოღებამ, გამოიწვია პაციენტების ვიზიტების რაოდენობის მინიმუმ 50%-ით გაზრდა, რაც გულისხმობს სხვადასხვა სახის გადამდები და არაგადამდები დაავადებების უფრო მეტ რეგისტრირებულ რაოდენობას. ანალიზმა აჩვენა, რომ მამაკაცებში ტუბერკულოზის, აივ ინფექციის და ფსიქიკური აშლილობის ახალი შემთხვევები აღემატება ქალებში გამოვლენილ შემთხვევებს, ხოლო ქალებში მამაკაცებთან შედარებით უფრო მეტია ახალდიაგნოზირებული ავთვისებიანი სიმსივნეების შემთხვევები.

სიკვდილის მიზეზების ანალიზი გვიჩვენებს, რომ შემთხვევათა საერთო რაოდენობაში კვლავ ჭარბობს სისხლის მიმოქცევის სისტემის ავადმყოფობები, რაც ქალთა მოკვდაობის მიზეზის 47 პროცენტს, ხოლო მამაკაცთა სიკვდილიანობის 41 პროცენტს შეადგენს.

ექიმების რაოდენობა (SDG 3.C.1)

სქესის მიხედვით განაწილება (%), რიცხოვნობა (ათასი)

	2001	2009	2019
ქალი	67	67	63
კაცი	33	33	37
სულ პროცენტი	100	100	100
რიცხოვნობა	20	21	32

წყარო: საქართველოს ოპორტიუნისტული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო.

გარდაცვალების მიზეზები, 2020 (SDG 3.4.1)

განანილება (%), რიცხოვნობა (ათასი)

		პროცენტული ნილი		სქესის მიხედვით განანილება	
		ქალი	კაცი	ქალი	კაცი
სისხლის მიმოქცევის სისტემის დაავადებები		47	41	44	56
სიმსივნეები		15	17	52	48
განზრახ თვითდაზიანება და თავდასხმა		0	1	18	82
სხვა ავადმყოფობები		38	41	46	54
სულ	პროცენტი	100	100	48	52
	რიცხოვნობა	24	26		

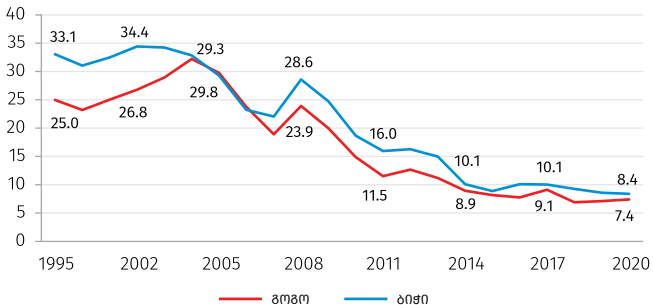
5 წლამდე ასაკის ბავშვთა მოკვდაობის კოეფიციენტი (SDG 3.2.1)

1 000 ცოცხლად დაბადებულზე

	ბიჭი	გოგო
2009	26.8	22.4
2010	21.1	16.6
2011	18.0	13.0
2012	18.9	14.4
2013	17.3	13.7
2014	11.4	10.3
2015	10.8	9.6
2016	12.1	9.2
2017	11.8	10.4
2018	10.7	8.7
2019	10.1	8.5
2020	9.8	8.7

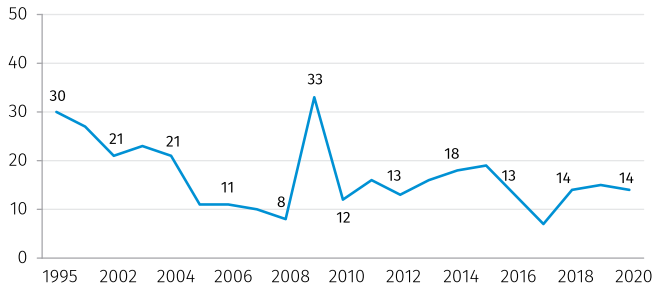
ჩვილ ბავშვთა მოკვდაობის კოეფიციენტი (SDG 3.2.2)

1 000 დაბადებულზე

დედათა მოკვდაობის კოეფიციენტი (SDG 3.1.1)

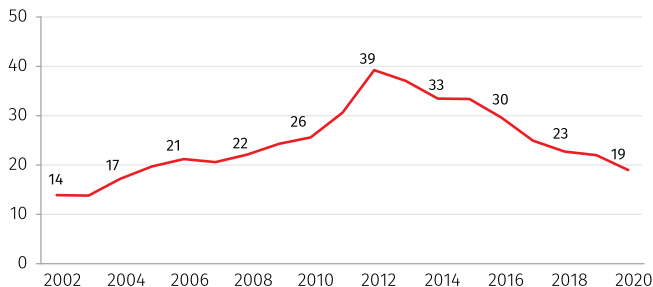
რიცხვითობა (ერთეული)

წყარო: საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო.

რეგისტრირებული აბორტების რაოდენობა

რაოდენობა (ათასი)

წყარო: საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო.

ტუბერკულოზის გავრცელება (SDG 3.3.2)

სქესის მიხედვით განაწილება (%), რიცხოვნობა (ათასი)

	2002	2012	2020
ქალი	27	27	27
კაცი	73	73	73
სულ პროცენტი	100	100	100
რიცხოვნობა	6	5	2

წყარო: საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო.

შიდსის შემთხვევათა რაოდენობა სიცოცხლეში პირველად დადგენილი დიაგნოზით (SDG 3.3.1)

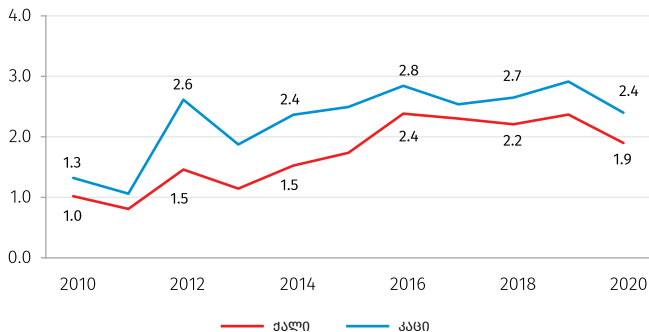
სქესის მიხედვით განაწილება (%), რიცხოვნობა (ერთეული)

	2012	2016	2020
ქალი	30	28	27
კაცი	70	72	73
სულ პროცენტი	100	100	100
რიცხოვნობა	359	269	181

წყარო: საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო.

ფსიქიკური და ქცევითი აბილიტაციების შემთხვევები სიცოცხლეში პირველად დადგენილი დიაგნოზით

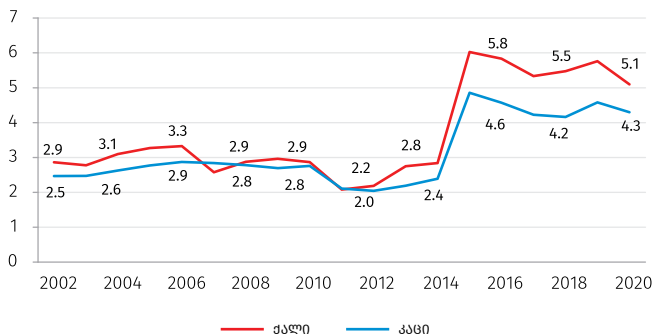
რიცხვობა (ათასი)

წყარო: საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო.

ავთვისებიანი სიმსივნეების შემთხვევათა რაოდენობა სიცოცხლეში პირველად დადგენილი დიაგნოზით (SDG 3.4.1)

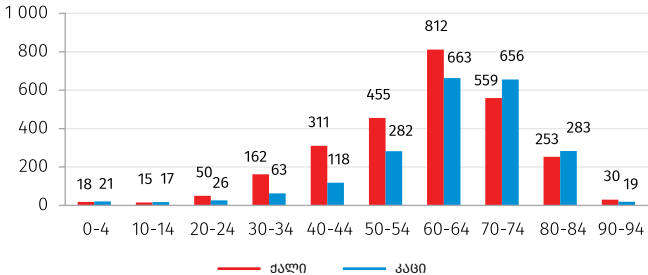
რიცხვობა (ათასი)

წყარო: საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო.

კიბოს ახალი შემთხვევების რაოდენობა ასაკისა და სქესის მიხედვით, 2020

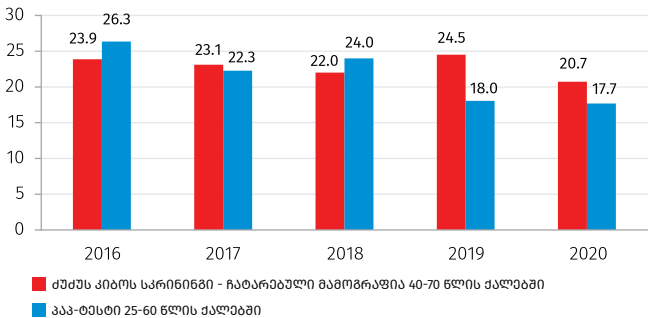
რიცხვობა (ერთეული)

წყარო: საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო.

სხვადასხვა ლოკალიზაციის კიბოს სკრინინგით გამოკვლეულ ბენეფიციართა რიცხვობა

რიცხვობა (ათასი)

წყარო: საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო.

თვითმკვლელობათა რაოდენობა, 2020 (SDG 3.4.2)

განაწილება (%), რიცხოვნობა (ერთეული)

		პროცენტული ნილი		სქესის მიხედვით განაწილება	
		ქალი	კაცი	ქალი	კაცი
15 წლამდე		0	2	0	100
15-19		13	3	44	56
20-29		16	14	17	83
30-49		16	30	9	91
50+		55	51	16	84
სულ	პროცენტი	100	100	100	100
	რაოდენობა	31	171		

ქალი და კაცი
საქართველოში

განათლება და სკორტი

განათლების ხელმისაწვდომობა, ყველა დონეზე მნიშვნელოვან როლს ასრულებს ნებისმიერი ქვეყნის ეკონომიკურ განვითარებასა და ქალთა გაძლიერებაში.

საქართველოში, შესაბამისი ასაკის ბიჭებისა და გოგოების წილი დაწყებით სკოლაში - დაწყებით კლასებში წმინდა ჩარიცხვა - კვლავ რჩება საკმაოდ მაღალ დონეზე და ბოლო პერიოდში, ორივე სქესისთვის, დაახლოებით 96 პროცენტს უტოლდება.

ბიჭები, უფრო მეტად, სწავლის შეწყვეტას იწყებენ სავალდებულო საბაზისო განათლების მიღების შემდეგ. იმის გათვალისწინებით, რომ პროფესიულ განათლებას იღებენ ბიჭებისა და გოგოების პრაქტიკულად თანაბარი რაოდენობა, ეს ფაქტი მიუთითებს იმაზე, რომ ბიჭები უფრო მეტად არიან მიდრეკილნი შრომის ბაზარზე აქტიური ჩართვისთვის.

პროფესიულ საგანმანათლებლო დაწესებულებებში დაახლოებით 9.4 ათასი ბიჭი და გოგო სწავლობს. გოგოები, როგორც წესი, დომინირებენ ხელოვნების, ჯანმრთელობის, განათლების, ბიზნესის, ადმინისტრირების და სამართლის პროგრამებში, ხოლო ბიჭები წარმოადგენენ სტუდენტების უმრავლესობას ინჟინერიის, წარმოების, მშენებლობის, მომსახურების და საინფორმაციო ტექნოლოგიების სპეციალობებში.

ქალებს უმაღლესი განათლება მიღებული აქვთ უფრო მეტად სოციალური მეცნიერებების, ბიზნესის და სამართლის, ჰუმანიტარულ მეცნიერებებსა და ხელოვნებაში, მეცნიერების პროგრამებში. კაცები დომინირებენ საინჟინრო, დამამუშავებელ და სამშენებლო პროგრამებზე. ანალოგიური გენდერული განაწილება შეიმჩნევა დოქტორანტებშიც.

ზოგადი განათლების მასწავლებლები წარმოადგენენ განათლების სექტორში დასაქმებულთა უმსხვილეს კატეგორიას. ქალი სკოლის მასწავლებლების რაოდენობამ 2020 წელს დაახლოებით 55 000 შეადგინა, რაც 6.8-ჯერ აღემატება მამრობითი სქესის მასწავლებელთა რაოდენობას. ქალები აღემატება კაცებსაც პროფესიულ და უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებებში, თუმცა აქ გენდერული განსხვავებები ნაკლებად არის გამოხატული.

15 წლისა და უფროსი ასაკის მოსახლეობის განაწილება განათლების მიღწეული დონის და ასაკის მიხედვით, 2020

რიცხვობა (ათასი)

	დანყვებითი/ საბაზო	საშუალო ზოგადი	დანყვებითი პროფესიული, სახელობო	საშუალო პროფესიული	უმაღლესი	განათლების გარეშე
15-19						
ქალი	58.6	37.1	0.4	0.6	0.0	0.4
კაცი	66.5	30.6	0.6	0.4	0.0	0.9
20-29						
ქალი	13.3	95.1	3.5	21.8	66.2	0.8
კაცი	15.3	143.7	4.6	15.1	45.3	1.5
30-39						
ქალი	18.0	79.0	7.5	39.3	115.5	2.0
კაცი	22.8	107.8	6.7	19.8	91.5	1.9
40-49						
ქალი	10.9	77.4	6.6	42.3	97.0	0.7
კაცი	13.5	101.9	10.7	24.0	79.0	1.2
50-59						
ქალი	7.3	93.8	8.2	76.6	84.3	0.8
კაცი	5.0	97.8	16.3	49.8	67.9	0.5
60+						
ქალი	59.1	193.1	17.6	126.4	145.6	7.3
კაცი	28.9	126.1	18.4	78.8	107.4	2.4

მოსწავლეთა და სტუდენტთა რიცხოვნობა 2020/2021 სასწ. წ. დასაწყისისათვის (SDG 4.3.1)

განაწილება (%), რიცხოვნობა (ათასი)

	პროცენტული წილი		სქესის მიხედვით განაწილება	
	ქალი	კაცი	ქალი	კაცი
მოსწავლეთა რიცხოვნობა:				
სახელმწიფო ზოგადსაგანმანათლებლო დანესებულებებში	91	90	48	52
კერძო ზოგადსაგანმანათლებლო დანესებულებებში	9	10	46	54
სულ პროცენტი	100	100	48	52
რიცხოვნობა	292	317		
სახელმწიფო პროფესიულ და საზოგადოებრივ კოლეჯებში¹⁾				
კერძო პროფესიულ და საზოგადოებრივ კოლეჯებში ¹⁾	53	35	61	39
სულ პროცენტი	100	100	51	49
რიცხოვნობა	2	2		
სტუდენტთა რიცხოვნობა:				
სახელმწიფო უმაღლეს საგანმანათლებლო დანესებულებებში	65	47	51	49
კერძო უმაღლეს საგანმანათლებლო დანესებულებებში	35	53	50	50
სულ პროცენტი	100	100	51	49
რიცხოვნობა	80	77		

წყარო: საქართველოს განათლებისა და მცენიერების სამინისტრო;
საქსტატი, უმაღლესი საგანმანათლებლო დანახარჯების სტატისტიკური გამოკვლევა.

¹⁾ კურსდამთავრებულთა რიცხოვნობა.

კედაგოგების/პროფესორ-მასწავლებლების რიცხოვნობა 2020/2021 სასწ. წ. დასაწყისისათვის

განაწილება (%), რიცხოვნობა (ერთეული)

	პროცენტული ნილი		სქესის მიხედვით განაწილება	
	ქალი	კაცი	ქალი	კაცი
სახელმწიფო ზოგადსაგანმანათლებლო დანესებულებებში	88	90	87	13
კერძო ზოგადსაგანმანათლებლო დანესებულებებში	12	10	89	11
სულ პროცენტი	100	100		
რიცხოვნობა	54 685	8 014		
სახელმწიფო პროფესიულ და საზოგადოებრივ კოლეჯებში	45	63	63	37
კერძო პროფესიულ და საზოგადოებრივ კოლეჯებში	55	37	78	22
სულ პროცენტი	100	100		
ერთეული	3 150	1 334		
სახელმწიფო უმაღლეს საგანმანათლებლო დანესებულებებში	52	51	56	44
კერძო უმაღლეს საგანმანათლებლო დანესებულებებში	48	49	54	46
სულ პროცენტი	100	100		
ერთეული	5 416	4 380		

წყარო: საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო;
საქსტატი, უმაღლესი საგანმანათლებლო დანესებულებების სტატისტიკური გამოკვლევა.

დაწყებითი, საბაზო და საშუალო სკოლის დასრულების მაჩვენებლები, 2020 წ. (SDG 4.1.1)

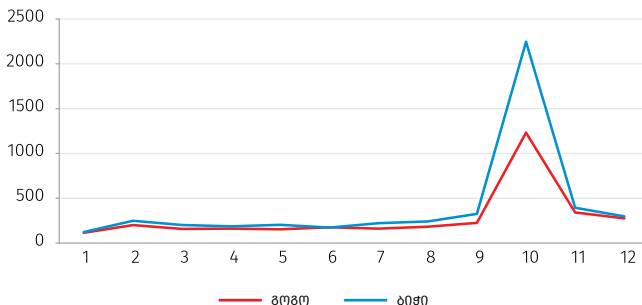
რიცხოვნობა (ათასი), განაწილება (%)

	რიცხოვნობა		სქესის მიხედვით განაწილება	
	გოგო	ბიჭი	გოგო	ბიჭი
მიიღო:				
დაწყებითი განათლება	22	25	47	53
საბაზო განათლება	24	26	47	53
საშუალო განათლება	19	20	49	51

წყარო: საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო.

მოსწავლეთა რიცხოვნობა, რომლებმაც შეწყვიტეს სწავლა 2019/2020 სასწავლო წლის განმავლობაში, კლასების მიხედვით (SDG 4.1.3)

(ერთეული)

წყარო: საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო.

2-5 წლის ასაკის ბავშვების დასწრება სკოლაგდელ საგანმანათლებლო დაწესებულებებში

(%)

	2-5 წლის ასაკის ბავშვების პროცენტული წილი, რომლებიც დადიოდნენ სკოლაგდელ საგანმანათლებლო დაწესებულებებში 2020 წლის მარტში საგანმანათლებლო დაწესებულებების დახურვაშემდეგ	საგანმანათლებლო დაწესებულების ტიპი	
		საჯარო	პირძო
გოგო	87.2	82.3	17.7
ბიჭი	71.7	93.1	6.9

წყარო: მრავალენდობითი კლასტერული კვლევის დამატება (MICS PLUS), ტალღა 1

6-17 წლის ასაკის ბავშვების ზოგადსაგანმანათლებლო ან სკოლაგდელი განათლების დაწესებულებაში დასწრება

(%)

	6-17 წლის ასაკის ბავშვების პროცენტული წილი, რომლებიც დადიოდნენ ზოგადსაგანმანათლებლო ან სკოლაგდელი განათლების დაწესებულებაში, 2020 წლის მარტში საგანმანათლებლო დაწესებულებების დახურვაშემდეგ	საგანმანათლებლო დაწესებულების ტიპი			
		საჯარო	პირძო	სხვა	არ ვიცი/ მონაცემი არ არის
გოგო	97.7	93.8	4.8	0.6	0.7
ბიჭი	97.2	86.3	13.6	0.1	0.0

წყარო: მრავალენდობითი კლასტერული კვლევის დამატება (MICS PLUS), ტალღა 1

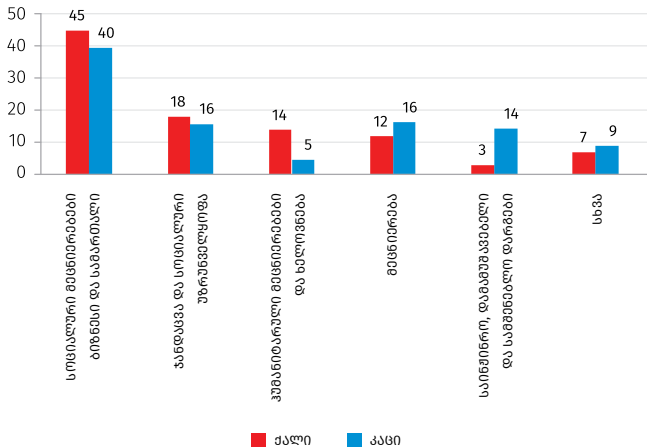
**კურსდამთავრებულთა რიცხოვნობა საჯარო და კერძო
საგანმანათლებლო დაწესებულებებიდან პროფესიული
საგანმანათლებლო პროგრამების და ასაკის მიხედვით, 2020 წ.**
განაწილება (%), რიცხოვნობა (ერთეული)

პროგრამების მიხედვით	პროცენტული წილი		სქესის მიხედვით განაწილება	
	ქალი	კაცი	ქალი	კაცი
აგრარული მეცნიერებანი	3	6	38	62
ბიზნესი, ადმინისტრირება და სამართალი	13	5	72	28
ინჟინერია	5	24	17	83
ინფორმაციისა და კომუნიკაციის ტექნოლოგიები	3	10	25	75
მომართულებათაშორისი დარგები ან სპეციალობები	3	15	19	81
ხელოვნება	9	1	94	6
ჯანდაცვა	44	1	98	2
სხვა	19	38	34	66
ასაკის მიხედვით, წელი				
15-17	4	8	33	67
18-20	21	26	47	53
21-23	27	18	61	39
24-26	10	9	54	46
27-29	9	8	53	47
30-32	7	7	52	48
33-36	6	6	51	49
>36	16	18	47	53
სულ	პროცენტი	100	100	
	რიცხოვნობა	1 753	1 671	

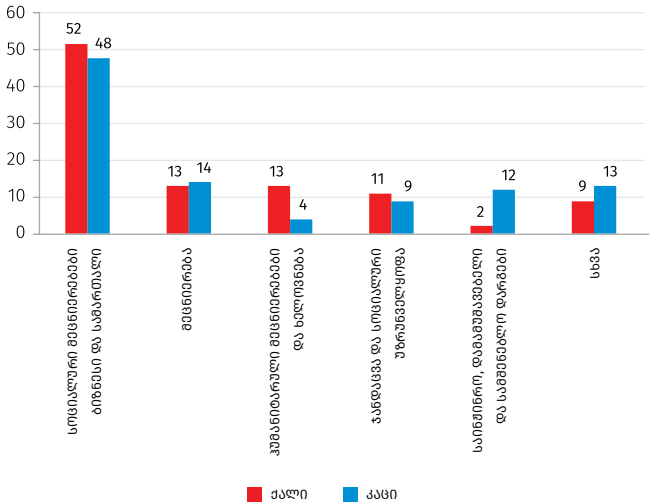
წყარო: საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო.

სტუდენტთა განაწილება უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებებში პროგრამების მიხედვით, 2020/2021 სასწ. წ. დასაწყისისათვის

(%)

კურსდამთავრებულების განაწილება პროგრამების მიხედვით, 2020/2021 სსსწ. წ. დასაწყისისათვის (%)

პროფესორ - მასწავლებელთა რიცხოვნობა უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებაში, 2020/2021 სასწ. წ. დასაწყისისათვის

განაწილება (%), რიცხოვნობა (ერთეული)

	პროცენტული წილი		სქესის მიხედვით განაწილება	
	ქალი	კაცი	ქალი	კაცი
ძირითადი პერსონალი:				
პროფესორი	16	31	38	62
ასოცირებული პროფესორი	41	38	57	43
ასისტენტ - პროფესორი	17	10	68	32
მასწავლებელი	22	18	60	40
სხვა	4	3	66	34
სულ პროცენტი	100	100	55	45
რიცხოვნობა	5 416	4 380		
ხელშეკრულებით დასაქმებულები:				
პროფესორი	4	10	40	60
ასოცირებული პროფესორი	3	4	55	45
ასისტენტ - პროფესორი	1	1	63	37
მასწავლებელი	42	47	57	43
სხვა	50	38	66	34
სულ პროცენტი	100	100	60	40
რიცხოვნობა	5 647	3 760		

დოქტორანტების მიღება პროგრამების მიხედვით, 2020

განაწილება (%), რიცხოვნობა (ერთეული)

	პროცენტული წილი		სქესის მიხედვით განაწილება	
	ქალი	კაცი	ქალი	კაცი
განათლება	2	0	92	8
ჰუმანიტარული მეცნიერებები და ხელოვნება	20	9	69	31
სოციალური მეცნიერებები, ბიზნესი და სამართალი	47	46	52	48
მეცნიერება	10	16	40	60
საინჟინრო, დამამუშავებელი და სამშენებლო დარგები	8	16	34	66
სოფლის მეურნეობა	1	3	30	70
ჯანდაცვა და სოციალური უზრუნველყოფა	12	7	63	37
მომსახურება	1	3	15	85
სულ პროცენტი	100	100	51	49
რიცხოვნობა	538	512		

დოქტორანტურის კურსდამთავრებულთა რიცხოვნობა პროგრამების მიხედვით, 2020

განაწილება (%), რიცხოვნობა (ერთეული)

	პროცენტული ნილი		სქესის მიხედვით განაწილება	
	ქალი	კაცი	ქალი	კაცი
განათლება	5	1	82	18
ჰუმანიტარული მეცნიერებები და ხელოვნება	24	7	82	18
სოციალური მეცნიერებები, ბიზნესი და სამართალი	40	53	50	50
მეცნიერება	13	12	59	41
საინჟინრო, დამამუშავებელი და სამშენებლო დარგები	4	8	40	60
სოფლის მეურნეობა	3	5	42	58
ჯანდაცვა და სოციალური უზრუნველყოფა	12	7	70	30
მომსახურება	0	7	0	100
სულ პროცენტი	100	100	57	43
რიცხოვნობა	198	149		

დოქტორანტიების სამეცნიერო ხელშეწყობების რიცხოვნობა

განაწილება (%), რიცხოვნობა (ერთეული)

	2018	2019	2020
ქალი	42	41	41
კაცი	58	59	59
სულ პროცენტი	100	100	100
რიცხოვნობა	1 732	2 064	2 119

მკვლევარების რიცხოვნობა, 2020 წ. (SDG 9.5.2)

განაწილება (%), რიცხოვნობა (ერთეული)

	პროცენტული წილი		სქესის მიხედვით განაწილება	
	ქალი	კაცი	ქალი	კაცი
განათლების დონის მიხედვით:				
დოქტორი/გათანაბრებული	66	69	53	47
მაგისტრი/გათანაბრებული	31	29	55	45
ბაკალავრი/გათანაბრებული	2	2	55	45
სულ პროცენტი	100	100		
ასაკის მიხედვით:				
<25	1	2	51	49
25-34	13	13	54	46
35-44	21	15	62	38
45-54	23	19	58	42
55-64	21	20	55	45
65+	21	32	43	57
სულ პროცენტი	100	100		

	პროცენტული წილი		სქესის მიხედვით განაწილება	
	ქალი	კაცი	ქალი	კაცი
სამეცნიერო სფეროების მიხედვით:				
საბუნებისმეტყველო მეცნიერებები	17	22	48	52
ინჟინერია და ტექნოლოგია	11	25	34	66
სამედიცინო და ჯანდაცვის მეცნიერებები	19	13	63	37
სოფლის მეურნეობა/ვეტერინარია	4	4	59	41
სოციალური მეცნიერებები	23	24	53	47
ჰუმანიტარული მეცნიერებები და ხელოვნება	25	13	69	31
არაიდენტიფიცირებული	0	0	54	46
სულ პროცენტი	100	100		
რიცხოვნობა	6 334	5 525		

წყარო: საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო.

**სკორტულ სახეობებში გამარჯვებულების
რიცხვობა, 2020**
(ერთეული)

	არაოლიმპიური სახეობები			ოლიმპიური სახეობები			პარალიმპიური სახეობები		
	საპრიზო ადგილები								
	I	II	III	I	II	III	I	II	III
ქალების რიცხვობა	5	-	1	8	5	8	-	-	1
მსოფლიოს ჩემპიონატი	1	-	1	-	1	-	-	-	-
ევროპის ჩემპიონატი	1	-	-	-	-	-	-	-	-
საერთაშორისო ტურნირი	3	-	-	7	4	7	-	-	1
ახალგაზრდული ოლიმპიური ფესტივალი	-	-	-	1	-	1	-	-	-
კაცების რიცხვობა	9	8	13	23	32	38	-	2	2
მსოფლიოს ჩემპიონატი	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ევროპის ჩემპიონატი	1	3	1	5	7	15	-	-	-
საერთაშორისო ტურნირი	8	5	12	18	25	23	-	2	2
ახალგაზრდული ოლიმპიური ფესტივალი	-	-	-	-	-	-	-	-	-

წყარო: საქართველოს კულტურის, სპორტისა და ახალგაზრდობის სამინისტრო.

ქალი და კაცი
საქართველოში

სოციალური უზრუნველყოფა

საქართველოში სოციალური უზრუნველყოფის ტიპები შეიძლება დაიყოს ორ ფართო ჯგუფად: სტატუსზე დაფუძნებული და საარსებო საშუალების შემონ-
მების მიხედვით. პირველი ძირითადად მოიცავს ასაკით პენსიას და სოციალურ
პაკეტებს, ასევე, იძულებით გადაადგილებულ პირთა (დევნილები) დახმარებას,
ხოლო საარსებო საშუალებებით შემონმებული, სოციალური დაცვის მთავარი
მიმწოდებელია მიზნობრივი სოციალური დახმარების პროგრამა.

მასშტაბის თვალსაზრისით, პენსია წარმოადგენს სოციალური უზრუნველ-
ყოფის უმსხვილეს კატეგორიას, რომელიც მოიცავს მთლიანი მოსახლეობის და-
ახლოებით 21 პროცენტს. პენსია ქალებს შეუძლიათ მიიღონ 60 წლის ასაკიდან,
ხოლო კაცებს 65 წლიდან. ეს ფაქტი გენდერული თვალსაზრისით, სიცოცხლის
მოსალოდნელ ხანგრძლივობაში ქალების სასარგებლოდ თითქმის 8-წლიან
განსხვავებას იწვევს, პენსიონერი ქალების რიცხოვნობის სიჭარბეს პენსიონერ
კაცებზე თითქმის 2.5-ჯერ. მეორეს მხრივ, სოციალური პაკეტების მიმღები კაცე-
ბის რიცხვი თითქმის ორჯერ აღემატება ბენეფიციარი ქალების რიცხოვნობას,
შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა, სახელმწიფო კომპენსაციის მიმ-
ღებთა და ომის ვეტერანთა შორის უფრო მეტი კაცის არსებობის გამო.

ქალები ასევე წარმოადგენენ მიზნობრივი სოციალური დახმარების პროგ-
რამის ბენეფიციართა უმრავლესობას. ასაკის პენსიის შემთხვევაში, ეს ფაქტი
აიხსნება დემოგრაფიული ფაქტორებით, რადგან დაუცველ მოხუც მოსახლეო-
ბაში უფრო მეტი ქალია.

პენსიის მიღებათა რიცხოვნობა, 2020 (SDG 1.3.1)

რიცხოვნობა (ათასი), განაწილება (%)

	რიცხოვნობა		სქესის მიხედვით განაწილება	
	ქალი	კაცი	ქალი	კაცი
პენსიის (ასაკით პენსია) მიმღები	559	225	71	29

წყარო: საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო.

სოციალური კაკეტის მიღებათა რიცხოვნობა ასაკის მიხედვით, 2020 (SDG 1.3.1)

რიცხოვნობა (ათასი), განაწილება (%)

ასაკი	რიცხოვნობა		პროცენტული განაწილება	
	ქალი	კაცი	ქალი	კაცი
სოციალური კაკეტის მიმღები:				
0-17 წლის	15	19	25	16
18-59 წლის	42	69	70	61
60+	3	26	5	23
სულ რიცხოვნობა	61	114		

წყარო: საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო.

სოციალური კაპიტის მიზლებთან რიცხოვნობა, 2020 (SDG 1.3.1)

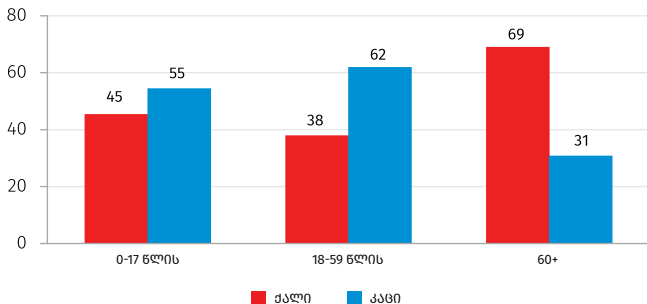
განაწილება (%), რიცხოვნობა (ათასი)

	პროცენტული წილი		სქესის მიხედვით განაწილება	
	ქალი	კაცი	ქალი	კაცი
შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირები	81	68	39	61
მარჩენალდაკარგული ოჯახის წევრი	17	10	48	52
პოლიტრეპრესირებულები	0	0	34	66
სახელმწიფო კომპენსაციის მიმღებები	1	8	5	95
ომის მონაწილეები	0	13	2	98
საყოფაცხოვრებო სუბსიდიის მიმღებები	0	0	77	23
სხვა	0	0	29	71
სულ პროცენტი	100	100	35	65
რიცხოვნობა	61	114		

წყარო: საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო.

პენსიის და სოციალური პაკეტის მიღებათა განაწილება ასაკობრივი ჯგუფების მიხედვით, 2020

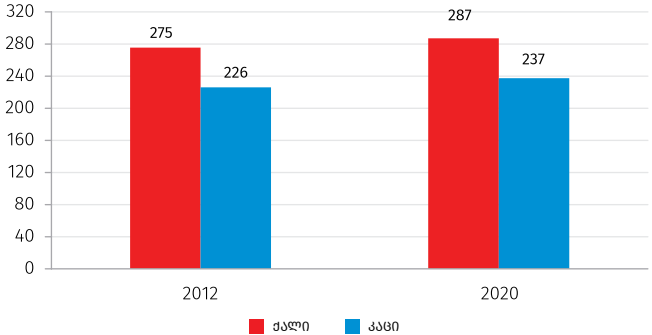
(%)

წყარო: საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო.

საარსებო შენეების მიმდებარე რიცხოვნობა (SDG 1.3.1)

(ათასი)

წყარო: საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო.

მოხუცებულთა განთავსება თავშესაფრებში, 2020

რიცხოვნობა (ერთეული), განაწილება (%)

	რიცხოვნობა		სქესის მიხედვით განაწილება	
	ქალი	კაცი	ქალი	კაცი
მოხუცებულთა განთავსება თავშესაფრებში	48	28	63	37

წყარო: საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო.

მიტოვებული და გაშვილებული ბავშვები, 2020

რიცხოვნობა (ერთეული), განაწილება (%)

	რიცხოვნობა		სქესის მიხედვით განაწილება	
	გოგო	ბიჭი	გოგო	ბიჭი
მშობლების მიერ მიტოვებული ბავშვების რაოდენობა	3	1	75	25
მათ შორის ჩვილი (1 წლამდე ასაკის) ბავშვების რაოდენობა	1	1	50	50
გაშვილებული ბავშვები	10	4	71	29

წყარო: საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო.

რეგისტრირებულ იძულებით გადაადგილებულ პირთა რიცხოვნობა, 2020

განაწილება (%), რიცხოვნობა (ერთეული)

რეგიონი	პროცენტული წილი		ქმედის მიხედვით განაწილება	
	ქალი	კაცი	ქალი	კაცი
თბილისი	40	39	54	46
აჭარის არ	3	3	52	48
გურია	0	0	54	46
იმერეთი	10	10	54	46
მცხეთა-მთიანეთი	1	1	53	47
კახეთი	4	4	51	49
სამცხე-ჯავახეთი	1	1	54	46
სამეგრელო-ზემო სვანეთი	31	31	53	47
რაჭა-ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	0	0	52	48
ქვემო ქართლი	5	5	52	48
შიდა ქართლი	6	7	51	49
სულ პროცენტი	100	100	53	47
რიცხოვნობა	153 623	135 818		

წყარო: საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო.

ქალი და კაცი
საქართველოში

სამუშაო ძალა, ხელფასები

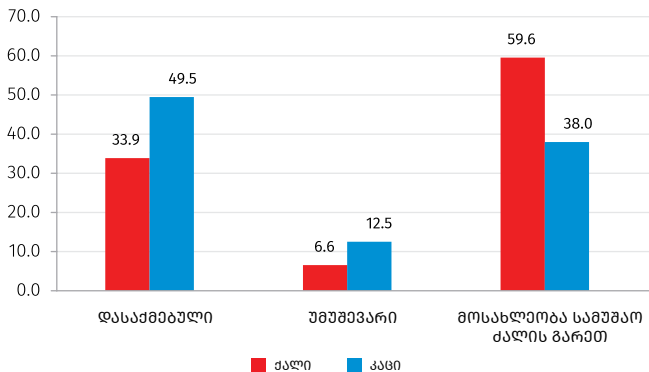
შრომის ბაზარში ჩართულობა, რაც პირდაპირ გულისხმობს, რომ პირი არის დასაქმებული ან აქტიურად ეძებს სამუშაოს, წარმოადგენს გენდერული თანასწორობის ხელშეწყობის ერთ-ერთ მნიშვნელოვან ფაქტორს. შესაბამისი სამუშაო ძალის მონაწილეობის დონის სტატისტიკური მაჩვენებელი ბოლო 10 წლის განმავლობაში მამაკაცებისთვის შეადგენდა დაახლოებით 62-67 პროცენტს და ქალებისთვის 40-46 პროცენტს, რაც მიუთითებს შრომის ბაზარზე არსებულ მნიშვნელოვან განსხვავებაზე გენდერული მიმართულებით.

ზემოთქმულიდან გამომდინარე, საქართველოში ქალების უმუშევრობის ტრადიციულად დაბალი დონე, მამაკაცებთან შედარებით, შეიძლება დამაბნეველი აღმოჩნდეს. თუმცა ამის ახსნა მარტივია: უმუშევრად ითვლება ის, ვინც აქტიურად ეძებს სამუშაოს და მზად არის თითქმის დაუყოვნებლივ დაიწყოს მუშაობა. იქიდან გამომდინარე, რომ ქალები შრომის ბაზარზე ნაკლები აქტიურობით გამოირჩევიან, უმუშევარი ქალების წილიც შესაბამისად, დაბალი გამოდის.

ხელფასებში განსხვავება გენდერული მიმართულებით კვლავაც მნიშვნელოვანი რჩება, რადგან ქალები იღებენ მამაკაცთა საშუალო თვიური ხელფასის ორ მესამედზე ნაკლებს. 2020 წელს ქალების ხელფასის თანაფარდობა მამაკაცების ხელფასთან 67.6 პროცენტს შეადგენდა, რაც 3.8 პროცენტული პუნქტით აღემატება 2019 წლის მაჩვენებელს.

15 წლის და უფროსი ასაკის მოსახლეობის განაწილება ეკონომიკური სტატუსის მიხედვით, 2020

(%)

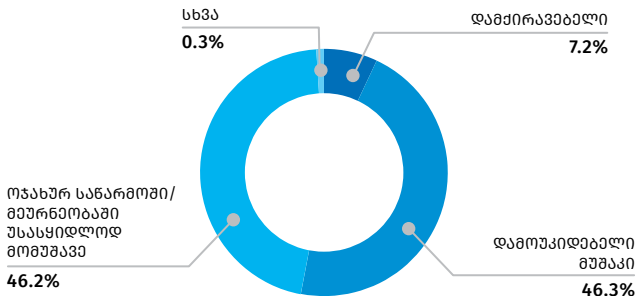

დასაქმებულთა რიცხოვნობა და დასაქმების დონე ასაკობრივი ჯგუფების მიხედვით, 2020

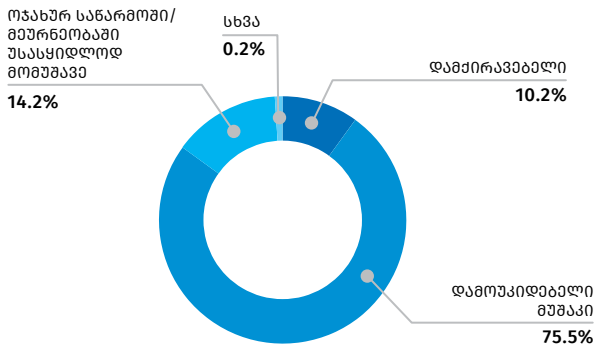
რიცხოვნობა (ათასი), დასაქმების დონე (%)

	დასაქმებულთა რიცხოვნობა		დასაქმების დონე	
	ქალი	კაცი	ქალი	კაცი
15-24	30.5	51.2	16	25
25-34	102.9	155.3	42	62
35-44	120.5	151.3	49	63
45-54	124.1	139.1	52	62
55+	168.8	198.0	24	41
დასაქმებულები, სულ	546.9	695.0	34	49

თვითდასაქმებულ ქალთა განაწილება დასაქმების სტატუსის მიხედვით, 2020

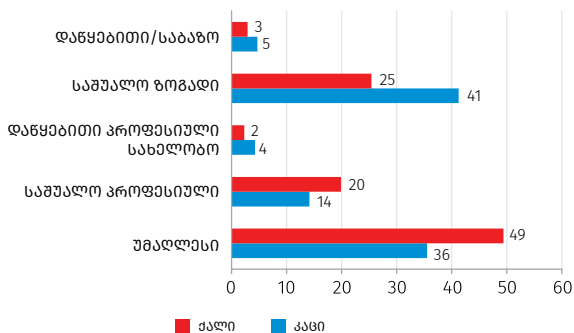

თვითდასაქმებულ კატეგორიაში განაწილება დასაქმების სტატუსის მიხედვით, 2020

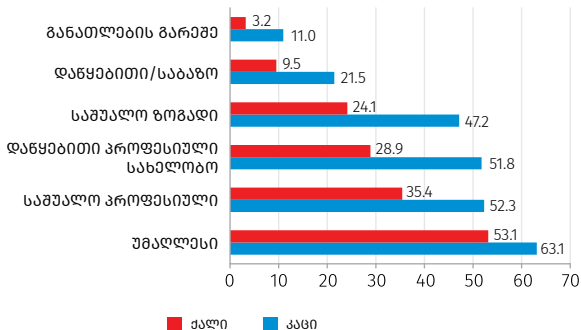
დასაქმებულთა განაწილება განათლების მიღწეული დონის მიხედვით, 2020

(%)

დასაქმებულთა პროცენტული წილი 15 წლის და უფროსი ასაკის მოსახლეობაში (დასაქმების დონე), 2020

(%)

დასაქმებულთა განაწილება ეკონომიკური საქმიანობის სახეების მიხედვით, 2020

რიცხოვნობა (ათასი), განაწილება (%)

	დასაქმებულთა რიცხოვნობა		დასაქმებულთა განაწილება	
	ქალი	კაცი	ქალი	კაცი
სულ დასაქმებულები	546.9	695.0	100.0	100.0
სოფლის, სატყეო და თევზის მეურნეობა	90.3	156.0	16.5	22.4
მრეწველობა	42.8	98.5	7.8	14.2
მშენებლობა	3.4	81.9	0.6	11.8
საბითუმო და საცალო ვაჭრობა; ავტომობილების და მოტოციკლების რემონტი	93.7	94.3	17.1	13.6
ტრანსპორტი და დასაწყობება	7.9	71.2	1.4	10.2

	დასაქმებულთა რიცხოვნობა		დასაქმებულთა განაწილება	
	ქალი	კაცი	ქალი	კაცი
განთავსების საშუალებებით უზრუნველყოფის და საკვების მიწოდების საქმიანობები	21.5	14.5	3.9	2.1
ინფორმაცია და კომუნიკაცია	9.4	10.3	1.7	1.5
საფინანსო და სადაზღვევო საქმიანობები	19.0	10.9	3.5	1.6
უძრავ ქონებასთან დაკავშირებული საქმიანობები	0.8	2.5	0.1	0.4
პროფესიული, სამეცნიერო და ტექნიკური საქმიანობები	8.8	10.3	1.6	1.5
ადმინისტრაციული და დამხმარე მომსახურების საქმიანობები	7.6	11.9	1.4	1.7
სახელმწიფო მმართველობა და თავდაცვა; სავალდებულო სოციალური უსაფრთხოება	28.7	65.8	5.3	9.5
განათლება	117.1	28.7	21.4	4.1
ჯანდაცვა და სოციალური მომსახურების საქმიანობები	49.8	12.1	9.1	1.7
ხელოვნება, გართობა და დასვენება	16.4	13.6	3.0	2.0
სხვა საქმიანობები	29.7	12.3	5.4	1.8

**დასაქმებულთა განაწილება ეკონომიკური საქმიანობის
სახეებისა და ფაქტიურად ნამუშევარი საათების
მიხედვით, 2020**
(საათი)

	საშუალოდ კვირაში ფაქტიურად ნამუშევარი საათები	
	ქალი	კაცი
სულ დასაქმებულები	37.7	42.6
სოფლის, სატყეო და თევზის მეურნეობა	26.4	32.2
მრეწველობა	42.9	44.2
მშენებლობა	38.0	46.7
საბითუმო და საცალო ვაჭრობა; ავტომობილების და მოტოციკლების რემონტი	47.3	48.3
ტრანსპორტი და დასაწყობება	46.6	47.5
განთავსების საშუალებებით უზრუნველყოფის და საკვების მიწოდების საქმიანობები	46.5	48.8
ინფორმაცია და კომუნიკაცია	42.9	42.7
საფინანსო და სადაზღვევო საქმიანობები	41.7	44.0
უძრავ ქონებასთან დაკავშირებული საქმიანობები	42.2	41.5
პროფესიული, სამეცნიერო და ტექნიკური საქმიანობები	35.8	42.0
ადმინისტრაციული და დამხმარე მომსახურების საქმიანობები	37.2	47.7
სახელმწიფო მმართველობა და თავდაცვა; სავალდებულო სოციალური უსაფრთხოება	39.5	50.4
განათლება	26.5	32.6
ჯანდაცვა და სოციალური მომსახურების საქმიანობები	42.5	43.0
ხელოვნება, გართობა და დასვენება	37.8	39.1
სხვა საქმიანობები	46.2	39.2

დასაქმებულთა განაწილება სამუშაოზე დაკავებული კოზიციების მიხედვით, 2020

რიცხოვნობა (ათასი)

ISCO-08	ქალი	კაცი
სულ	546.9	695.0
მენეჯერები	30.1	53.2
სპეციალისტი-პროფესიონალები	149.8	67.8
ტექნიკოსები და დამხმარე სპეციალისტები	56.3	60.1
ოფისის დამხმარე პერსონალი	41.3	26.1
მომსახურებისა და გაყიდვების სფეროებში დასაქმებული პირები	113.1	94.4
სოფლის, სატყეო და თევზის მეურნეობის კვალიფიციური მუშაკები	83.2	138.2
ხელოსნები და მონათესავე სფეროების მუშები	17.9	111.0
დანადგარებისა და მოწყობილობების ოპერატორები და ამწყობები	6.1	87.3
არაკვალიფიციური მუშაკები	48.9	46.6
სხვა	0.1	10.3

არაფორმალურად დასაქმებულთა წილი არასასოფლო- სამეურნეო სფეროს დასაქმებულებში, 2020

(%)

ქალი	26.2
კაცი	36.4

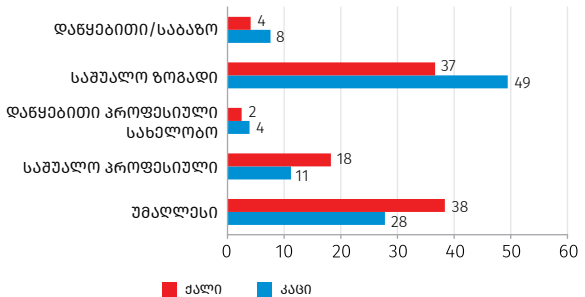
უმუშევრობის დონე ასაკობრივი ჯგუფების მიხედვით, 2020

რიცხოვნობა (ათასი), უმუშევრობის დონე (%)

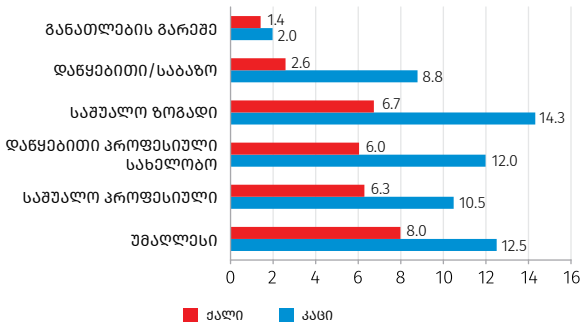
	რიცხოვნობა		უმუშევრობის დონე	
	ქალი	კაცი	ქალი	კაცი
სულ	105.8	176.1	16	20
15-24	18.9	34.3	38	40
25-34	22.7	47.9	18	24
35-44	26.6	38.8	18	20
45-54	20.8	27.5	14	16
55+	16.9	27.6	9	12

უმუშევართა განაწილება განათლების მიღწეული დონის მიხედვით, 2020

(%)

უმუშევართა პროცენტული წილი 15 წლის და უფროსი ასაკის მოსახლეობაში, 2020

15-29 წლის ახალგაზრდების რიცხოვნობა, რომლებიც არ სწავლობენ, არ არიან დასაქმებულები და არ გადიან ტრენინგებს (NEET), 2020 (%)

ქალი	38.4
კაცი	32.1

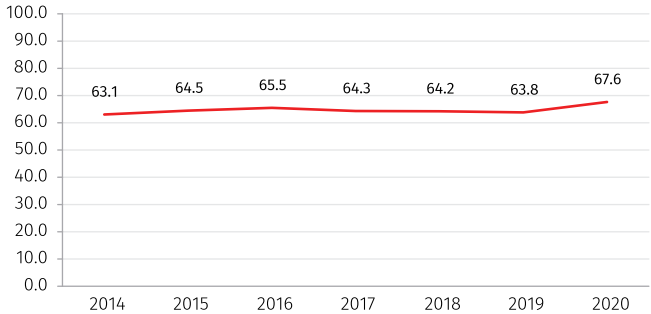
**დაქირავებით დასაქმებულთა საშუალო თვიური
ნომინალური ხელფასის საქმიანობის სახეების
მიხედვით, 2020**

ლარი

	ქალი	კაცი
სოფლის, სატყეო და თევზის მეურნეობა	630.7	899.9
სამთომოპოვებითი მრეწველობა და კარიერების დამუშავება	1172.0	1847.9
დამამუშავებელი მრეწველობა	826.9	1269.9
ელექტროენერჯის, აირის, ორთქლის და კონდიციონერული ჰაერის მიწოდება	1617.2	1473.9
წყალმომარაგება; კანალიზაცია, ნარჩენების მართვა და დაბინძურებისაგან გასუფთავების საქმიანობები	718.0	822.7
მშენებლობა	1225.6	1770.3
საბითუმო და საცალო ვაჭრობა; ავტომობილების და მოტოციკლების რემონტი	789.1	1265.8
ტრანსპორტირება და დასაწყობება	1175.8	1505.4
განთავსების საშუალებებით უზრუნველყოფის და საკვების მიწოდების საქმიანობები	742.3	928.3
ინფორმაცია და კომუნიკაცია	1659.7	2089.8
საფინანსო და სადაზღვევო საქმიანობები	1643.3	3016.0

	ქალი	კაცი
უძრავ ქონებასთან დაკავშირებული საქმიანობები	1062.2	1244.0
პროფესიული, სამეცნიერო და ტექნიკური საქმიანობები	1518.6	2166.3
ადმინისტრაციული და დამხმარე მომსახურების საქმიანობები	796.8	908.2
სახელმწიფო მმართველობა და თავდაცვა; სავალდებულო სოციალური უსაფრთხოება	1323.6	1469.8
განათლება	730.6	786.1
ჯანდაცვა და სოციალური მომსახურების საქმიანობები	993.7	1389.9
ხელოვნება, გართობა და დასვენება	831.4	1070.4
სხვა სახის მომსახურება	921.1	1410.4
სულ	952.2	1407.7

ქალის საშუალო თვიური ხელფასის თანაფარდობა კაცის საშუალო თვიურ ხელფასთან (%)

ქალი და კაცი
საქართველოში

ცხოვრების დონა

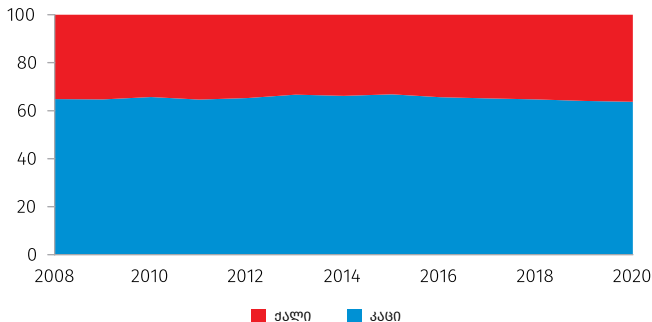
ინფორმაცია მოსახლეობის ცხოვრების დონის შესახებ, ტრადიციულად, მიიღება შინამეურნეობების გამოკვლევებიდან. იქიდან გამომდინარე, რომ შინამეურნეობა გამოიკითხება, როგორც ერთი სუბიექტი, გარკვეული სირთულეები იქმნება გენდერულ ქრილში მონაცემთა ანალიზისას. ამის გამო მონაცემთა ანალიზი, როგორც წესი, წარმოებს შინამეურნეობის უფროსის სქესის მიხედვით.

საქართველოში შინამეურნეობის უფროსად ტრადიციულად კაცი მოიხარება. შესაბამისად, შინამეურნეობების წილი მამრობითი სქესის უფროსით, 60 პროცენტს აღემატება. თუმცა, ეს მაჩვენებელი მნიშვნელოვნად მაღალი იქნებოდა, თუ ანალიზიდან გამოვრიცხავდით ერთსულიან და იმ შინამეურნეობებს, სადაც ცხოვრობს მხოლოდ ერთი მშობელი.

შინამეურნეობების მთლიანი შემოსავლებისა და ხარჯების, აგრეთვე, სიღარიბის მაჩვენებლების არსებული მონაცემებით, გენდერული განსხვავებები შინამეურნეობებში კაცი და ქალი უფროსებით, გამოვლენილი არ არის. გარკვეული განსხვავებები გამოვლინდა შინამეურნეობების შემოსავლებისა და ხარჯების ცალკეული კატეგორიის ანალიზის დროს. დაქირავებული შრომიდან, თვითდასაქმებიდან და სოფლის მეურნეობის პროდუქციის გაყიდვიდან მიღებული შემოსავლები უფრო მაღალია იმ შინამეურნეობებისათვის, სადაც უფროსია კაცი, ხოლო ქონების გაქირავებიდან, ანაბრიდან მიღებული შემოსავლებისა და საჩუქრად მიღებული ფულის უფრო მაღალი მნიშვნელობა ფიქსირდება იმ შინამეურნეობებში, სადაც უფროსი ქალია. ხარჯების შემთხვევაში, სოფლის მეურნეობასა და ქონების შეძენაზე განეული ხარჯები უფრო მაღალია იმ შინამეურნეობებში, სადაც უფროსია კაცი, ხოლო ჯანმრთელობის დაცვაზე და ტანსაცმელსა და ფეხსაცმელზე განეული ხარჯების უფრო მაღალი მნიშვნელობა ფიქსირდება იმ შინამეურნეობებში, სადაც უფროსი ქალია.

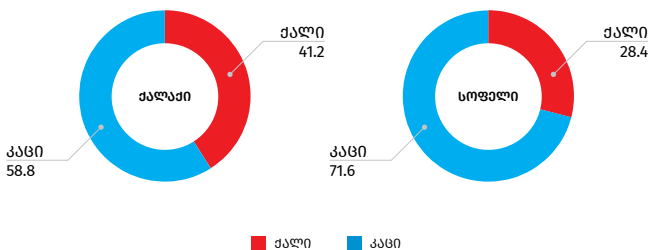
შინამეურნეობების განაწილება შინამეურნეობის უფროსის სქესის მიხედვით

(%)

შინამეურნეობების განაწილება შინამეურნეობის უფროსის სქესის მიხედვით ქალაქად და სოფლად, 2020

(%)

შინამეურნეობების ტიპები შინამეურნეობის უფროსის სქესის მიხედვით, 2020

განაწილება (%)

	პროცენტული წილი		სქესის მიხედვით განაწილება	
	ქალი	კაცი	ქალი	კაცი
შინამეურნეობების ტიპები:				
ერთწევრიანი შინამეურნეობა - ქვრივი	18	2	84	16
ერთწევრიანი შინამეურნეობა - სხვა	10	5	52	48
მშობლები 18 წლამდე შვილ(ებ)ით	3	13	10	90
მეუღლეები (რეგისტრირებული/ არარეგისტრირებული ქორწინება)	2	19	6	94
მრავალთაობიანი შინამეურნეობა (ცხოვრობს მინიმუმ 3 თაობა)	27	27	37	63
სხვა	39	33	40	60
სულ პროცენტი	100	100	36	64

**შინამეურნეობების განაწილება ძირითადი
საცხოვრისის საკუთრების ფორმის და შინამეურნეობის
უფროსის სქესის მიხედვით, 2020**

განაწილება (%)

	ქალი	კაცი
ქვეყანა		
ეკუთვნის შინამეურნეობას	89.5	92.2
დაქირავებულია	5.5	3.7
დაგირავებულია	0.4	0.6
უფასო სარგებლობაშია	4.7	3.4
სხვა/არაიდენტიფიცირებული	0.0	0.0
ქალაქად		
ეკუთვნის შინამეურნეობას	86.9	89.1
დაქირავებულია	7.7	6.4
დაგირავებულია	0.6	1.1
უფასო სარგებლობაშია	4.8	3.4
სხვა/არაიდენტიფიცირებული	0.0	0.0
სოფლად		
ეკუთვნის შინამეურნეობას	95.4	96.4
დაქირავებულია	0.3	0.2
დაგირავებულია	0.0	0.0
უფასო სარგებლობაშია	4.3	3.5
სხვა/არაიდენტიფიცირებული	0.0	0.0

**შინამეურნეობების საშუალო თვიური შემოსავლების
თანაფარდობა შინამეურნეობის უფროსის სქესის
მიხედვით¹⁾**

(%)

	2010	2020
1. შემოსავლები, სულ (2+3)	97	97
2. ფულადი შემოსავლები და ტრანსფერტები	100	99
დაქირავებული შრომიდან	94	89
თვითდასაქმებიდან	75	59
სოფლის მეურნეობის პროდუქციის გაყიდვიდან	63	52
ქონებიდან (გაქირავებიდან, პროცენტი ანაბრიდან)	104	240
პენსიები, სტიპენდიები, დახმარებები	141	127
უცხოეთიდან მიღებული გზავნილები	97	136
საჩუქრად მიღებული ფული	121	156
3. არაფულადი შემოსავლები	81	74
4. სხვა ფულადი სახსრები	67	89
ქონების გაყიდვა	66	80
ფულის სესხება ან დანაზოგის გამოყენება	68	90
5. ფულადი სახსრები, სულ (2+4)	94	99
6. ფულადი და არაფულადი სახსრები, სულ (3+5)	93	97

¹⁾ მრიცხველში მოცემულია შინამეურნეობების საშუალოთვიური შემოსავლები ერთ სულზე, სადაც შინამეურნეობის უფროსი ქალია, ხოლო მნიშვნელში - კაცი.

**შინამეურნეობების საშუალო თვიური ხარჯების
თანაფარდობა შინამეურნეობის უფროსის სქესის
მიხედვით¹⁾**
(%)

	2010	2020
1. სამომხმარებლო ხარჯები, სულ (2+3)	98	102
2. სამომხმარებლო ფულადი ხარჯები	101	105
სურსათზე, სასმელზე, თამბაქოს ნაწარმზე	106	102
ტანსაცმელსა და ფეხსაცმელზე	97	110
საოჯახო მოხმარების საქონელზე	93	101
ჯანმრთელობის დაცვაზე	84	108
საცხოვრებელ სახლზე, წყალზე, ელექტროენერჯიაზე, გაზზე და სხვა სათბობზე	116	124
ტრანსპორტზე	79	78
განათლებაზე	113	102
სხვა სამომხმარებლო ხარჯები	106	115
3. არაფულადი ხარჯები	81	74
4. არასამომხმარებლო ფულადი ხარჯები	71	74
სასოფლო-სამეურნეო ხარჯები	76	50

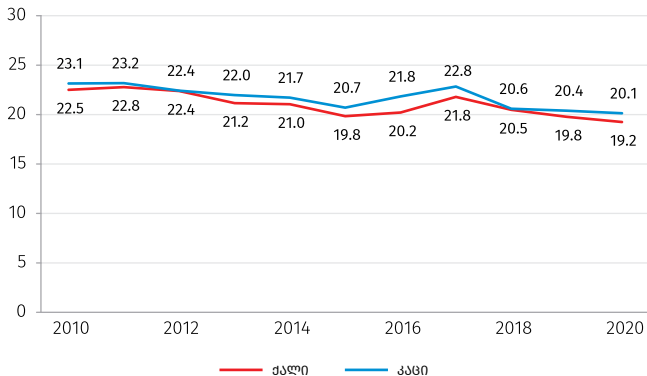
¹⁾ მრიცხველში მოცემულია შინამეურნეობების საშუალო თვიური ხარჯები ერთ სულზე, სადაც შინამეურნეობის უფროსი ქალია, ხოლო მნიშვნელში - კაცი.

	2010	2020
ტრანსფერტებზე	85	88
დაზოგვაზე ან გასესხებაზე	73	78
ქონების შეძენაზე	56	54
5. ფულადი ხარჯები, სულ (2+4)	95	97
6. ხარჯები, სულ (3+5)	93	95

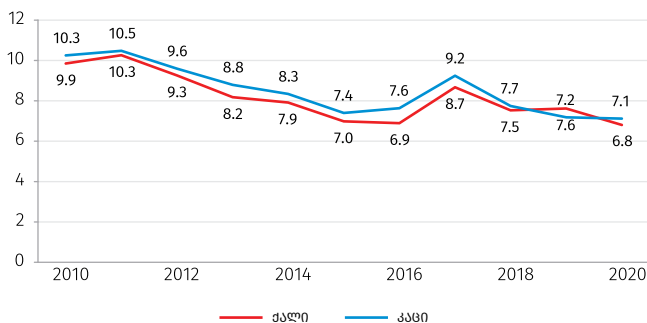
ფარდობითი სიღარიბის მაჩვენებლები სქესის მიხედვით (SDG 10.2.1)

(%)

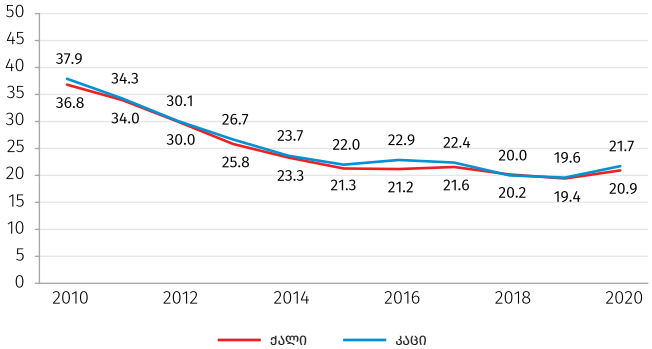
მედიანური მოხმარების 60 პროცენტის ქვევით მყოფი მოსახლეობის წილი

მედიანური მოხმარების 40 პროცენტის ქვევით მყოფი მოსახლეობის წილი

სიღარიბის აბსოლუტურ ზღვარს ქვევით მყოფი მოსახლეობის წილი სქესის მიხედვით (SDG 1.2.1) (%)

შენიშვნა: 2015 - სიღარიბის ზღვრის გაანგარიშების საბაზისო წელი.

ქალი და კაცი
საქართველოში

საინფორმაციო და საკომუნიკაციო ტექნოლოგიები

ყოველდღიურად იზრდება საინფორმაციო და საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების მნიშვნელობა. ეს ტენდენცია განსაკუთრებით გაძლიერდა 2020 წლიდან COVID პანდემიის პერიოდში გლობალური მასშტაბით საინფორმაციო და საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების გამოყენების ზრდის შედეგად. საინფორმაციო და საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების შეღწევა განათლებაში, ელექტრონულ ვაჭრობაში, ბიზნესსა და სოციალურ კომუნიკაციაში, მას აქცევს შეუცვლელ საშუალებად ქალებისა და კაცებისთვის თანაბარი შესაძლებლობების უზრუნველსაყოფად.

საქართველოში საინფორმაციო და საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების გამოყენება ყოველწლიურად მნიშვნელოვნად იზრდება. შეიძლება ითქვას, რომ საინფორმაციო და საკომუნიკაციო ტექნოლოგიები ერთ-ერთია იმ რამდენიმე სფეროს შორის, სადაც მაჩვენებლები გენდერულ ქრილში ძალიან მსგავსია. ქალები და კაცები ერთნაირად ფლობენ კომპიუტერს და მობილურ ტელეფონებს, მათი ინტერნეტთან წვდომაც თანაბარია სხვადასხვა ასაკობრივი ჯგუფის მიხედვით.

მოსახლეობის მიერ საინფორმაციო და საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების გამოყენების შესახებ დეტალური მონაცემები წარმოდგენილია ქვემოთ მოცემულ ცხრილებში და შეიძლება აღინიშნოს, რომ საინფორმაციო და საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების სფეროში გენდერული განსხვავების აშკარა არარსებობა, პერსპექტივაში ოპტიმიზმის საფუძველს იძლევა.

15 წლის და უფროსი ასაკის მოსახლეობის განანდილება, კომპიუტერის გამოყენების სიხშირის მიხედვით¹⁾, 2021 წლის ივლისი (SDG 4.4)

განანდილება (%), რიცხოვნობა (ათასი)

	პროცენტული წილი		სქესის მიხედვით განანდილება	
	ქალი	კაცი	ქალი	კაცი
ყოველდღე ან თითქმის ყოველდღე	81	74	54	46
კვირაში ერთხელ მაინც	11	17	42	58
უფრო იშვიათად ვიდრე კვირაში ერთხელ	7	9	46	54
სულ პროცენტი	100	100		
რიცხოვნობა	813	764		

15 წლის და უფროსი ასაკის მოსახლეობის განანდილება, ინტერნეტის გამოყენების სიხშირის მიხედვით²⁾, 2021 წლის ივლისი (SDG 17.1)

განანდილება (%), რიცხოვნობა (ათასი)

	პროცენტული წილი		სქესის მიხედვით განანდილება	
	ქალი	კაცი	ქალი	კაცი
ყოველდღე ან თითქმის ყოველდღე	93	90	54	46
კვირაში ერთხელ მაინც	6	8	46	54
უფრო იშვიათად ვიდრე კვირაში ერთხელ	1	1	44	56
სულ პროცენტი	100	100		
რიცხოვნობა	1 238	1 083		

¹⁾ ვინც ბოლო 3 თვეში გამოიყენა კომპიუტერი.

²⁾ ვინც ინტერნეტით ისარგებლა ბოლო 3 თვეში.

**კომპიუტერით და ინტერნეტით უზრუნველყოფილი
შინამეურნეობების წილი შინამეურნეობის უფროსის
სქესის მიხედვით, 2021 წლის ივლისი (SDG 17.8.1)**

განაწილება (%)

	კომპიუტერით უზრუნველყოფილი	ინტერნეტით უზრუნველყოფილი
ქალი	59	81
კაცი	67	89

**6 წლისა და უფროსი ასაკის მოსახლეობის განაწილება
ინტერნეტის ბოლო გამოყენების დროის მიხედვით¹⁾,
2021 წლის ივლისი (SDG 9.C.1)**

(%)

ასაკი	წილი შესაბამისი ასაკის მოსახლეობასთან	
	ქალი	კაცი
6-12	90	94
13-17	98	97
18-29	98	98
30-50	94	93
51-64	77	65
65+	34	30
სულ	78	79

¹⁾ იგულისხმება ბოლო 12 თვის განმავლობაში ნებისმიერი მონყობილობის (მობილური ტელეფონით, კომპიუტერით და სხვ.) საშუალებით ინტერნეტით სარგებლობა.

**15 წლის და უფროსი ასაკის მოსახლეობის განაწილება,
ინტერნეტის გამოყენების ძირითადი მიზნების
მიხედვით¹⁾, 2021 წლის ივლისი**

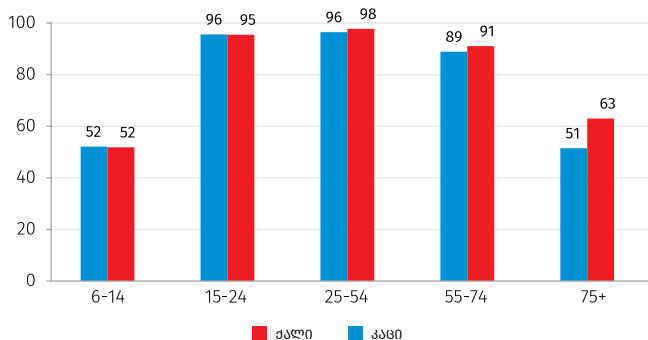
განაწილება (%)

ინტერნეტის გამოყენების მიზნები	ქალი	კაცი
სოციალური ქსელების გამოყენება	96.2	94.3
ონლაინ ახალი ამბების/ გაზეთების/ ჟურნალების წაკითხვა	55.2	53.4
ელ. ფოსტის მიღება/ გაგზავნა	45.9	47.3
ინტერნეტ აუდიო/ ვიდეო კავშირი	96.2	93.1
ჯანმრთელობის საკითხებზე ინფორმაციის მოძიება	61.8	38.0
საქონლისა და მომსახურების შესახებ ინფორმაციის მოძიება	39.7	37.2
სამუშაოს ძიება ან სამუშაოსთვის აპლიკაციების გაგზავნა	12.7	11.8
ინტერნეტ ბანკინგით სარგებლობა	38.4	34.2
პროგრამული უზრუნველყოფის პროდუქტის (გარდა თამაშებისა) ჩამოტვირთვა	14.8	19.5

¹⁾ ვინც ინტერნეტით ისარგებლა ბოლო 3 თვეში.

6 წლის და უფროსი ასაკის მოსახლეობის წილი, ვინც ფლობს მობილურ ტელეფონს, 2021 წლის ივლისი (SDG 5.B.1)

განაწილება (%)

ქალი და კაცი
საქართველოში

ბიზნეს სექტორი

ბიზნეს სექტორის ანალიზი გენდერულ ქრილში მოიცავს წარმოების პროცესის ორ ძირითად ფაქტორს: შრომას (დაქირავებით დასაქმებულები) და კაპიტალს (მენარმეები/ბიზნესის მფლობელები).

როგორც შრომის ბაზრის განხილვისას იყო წარმოდგენილი, ქალები ნაკლებად არიან დასაქმებულები და მათი ხელფასიც დაბალია, თითქმის ყველა ეკონომიკურ სექტორში. კერძოდ, ბიზნეს სექტორში მომუშავე ქალთა და კაცთა რიცხვი, შესაბამისად, 292 ათასი და 412 ათასი იყო, ხოლო ქალების საშუალო ხელფასი კაცების საშუალო ხელფასის 67 პროცენტს შეადგენდა.

უახლესი მონაცემებით, ბიზნესის დამფუძნებელი კაცები თითქმის ორჯერ აღემატება ამავე კატეგორიის ქალების რიცხოვნობას. თუ განვიხილავთ ეკონომიკური სექტორების მიხედვით, ბიზნესის მფლობელი ქალების შედარებით მცირე რაოდენობა გვხვდება სამთომოპოვებით მრეწველობაში, მშენებლობაში, ტრანსპორტის და დასაწყობების სფეროში და სოფლის მეურნეობაში. მეორეს მხრივ, მფლობელი ქალების რიცხოვნობა გაცილებით მეტია, კაცი მფლობელების რიცხოვნობაზე საქმიანობის ისეთ სფეროებში, როგორცაა განათლება, ჯანმრთელობა და სოციალური მომსახურება და სხვა სახის მომსახურებები.

ბიზნეს სექტორში დასაქმებულთა რიცხოვნობა საკუთრების ფორმის და სანარმოს ზომის მიხედვით, 2020

განაწილება (%), რიცხოვნობა (ათასი)

	პროცენტული წილი		ქაენის მიხედვით განაწილება	
	ქალი	კაცი	ქალი	კაცი
საკუთრების ფორმები:				
კერძო (ადგილობრივი ფიზიკური და/ან იურიდიული პირი)	79	72	44	56
კერძო (უცხოელი ფიზიკური და/ან იურიდიული პირი)	15	19	37	63
სახელმწიფო	6	9	32	68
სულ პროცენტი	100	100	41	59
სანარმოს ზომა:				
მსხვილი სანარმო	39	36	43	57
საშუალო სანარმო	22	21	42	58
მცირე სანარმო	39	43	39	61
სულ პროცენტი	100	100	41	59
დასაქმებულთა რიცხოვნობა ¹⁾	292	412		

¹⁾ განაგარიშებულია დაკავებული სამუშაო ადგილების მიხედვით.

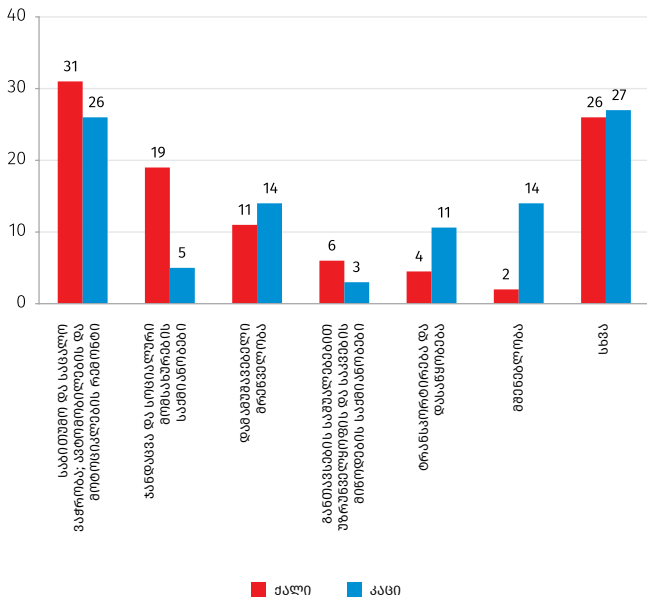
ბიზნეს სექტორში შრომის საშუალო თვიური ნომინალური ხელფასი საკუთრების ფორმის და სანარმოს ზომის მიხედვით, 2020

საშუალო თვიური ნომინალური ხელფასი (ლარი), ქალთა საშუალო თვიური ნომინალური ხელფასის პროცენტული წილი კაცთა ხელფასთან მიმართებაში (%)

	საშუალო თვიური ნომინალური ხელფასი		ქალების ხელფასი კაცების ხელფასთან მიმართებაში
	ქალი	კაცი	
კერძო (ადგილობრივი ფიზიკური და/ან იურიდიული პირი)	856	1 321	65
კერძო (უცხოელი ფიზიკური და/ან იურიდიული პირი)	1 422	1 882	76
სახელმწიფო	951	1 220	78
მსხვილი სანარმო	1 069	1 516	71
საშუალო სანარმო	1 073	1 674	64
მცირე სანარმო	744	1 169	64
სულ	952	1 423	67

ბიზნეს სექტორში დასაქმებულთა განაწილება¹⁾ ეკონომიკური საქმიანობების სახეების მიხედვით, 2020

(%)

¹⁾ გაანგარიშებულია საქმიანობის კლასიფიკატორის NACE rev. 2-ის მიხედვით.

ბიზნეს სექტორში შრომის საშუალო თვიური ანაზღაურება ეკონომიკური საქმიანობის სახეების მიხედვით, 2020

საშუალო თვიური ნომინალური ხელფასი (ლარი), ქალთა საშუალო თვიური
ნომინალური ხელფასის პროცენტული წილი კაცთა საშუალო თვიურ
ნომინალურ ხელფასთან მიმართებაში (%)

	საშუალო თვიური ნომინალური ხელფასი		ქალების ხელფასი კაცების ხელფასთან მიმართებაში
	ქალი	კაცი	
სოფლის, სატყეო და თევზის მეურნეობა	629	900	70
სამთომოპოვებითი მრეწველობა და კარიერების დამუშავება	1 172	1 848	63
დამამუშავებელი მრეწველობა	826	1 270	65
ელექტროენერჯის, აირის, ორთქლის და კონდიციონირებული ჰაერის მიწოდება	1 617	1 474	110
წყალმომარაგება; კანალიზაცია, ნარჩენების მართვა და დაბინძურებისაგან გასუფთავების საქმიანობები	929	990	94
მშენებლობა	1 225	1 783	69
საბითუმო და საცალო ვაჭრობა; ავტომობილების და მოტოციკლების რემონტი	789	1 266	62
ტრანსპორტირება და დასაწყობება	1 179	1 508	78
განთავსების საშუალებებით უზრუნველყოფის და საკვების მიწოდების საქმიანობები	746	930	80

	საშუალო თვიური ნომინალური ხელფასი		ქალების ხელფასი კაცების ხელფასთან მიმართებაში
	ქალი	კაცი	
ინფორმაცია და კომუნიკაცია	1 678	2 124	79
უძრავ ქონებასთან დაკავშირებული საქმიანობები	1 068	1 249	85
პროფესიული, სამეცნიერო და ტექნიკური საქმიანობები	1 725	2 432	71
ადმინისტრაციული და დამხმარე მომსახურების საქმიანობები	807	924	87
განათლება	861	1 085	79
ჯანდაცვა და სოციალური მომსახურების საქმიანობები	980	1 372	71
ხელოვნება, გართობა და დასვენება	1 219	1 367	89
სხვა სახის მომსახურება	384	745	52
საქმიანობის სახეების მიხედვით, სულ	952	1 423	67

რეგისტრირებულ ახალ სანარმოთა რაოდენობა ფლობელის სქესის მიხედვით

სქესის მიხედვით განაწილება (%), რიცხოვნობა (ათასი)

	2019	2020
ქალი	29	30
კაცი	56	59
არაიდენტიფიცირებული	15	11
სულ პროცენტი	100	100
რიცხოვნობა	49	40

**საქართველოში ახლადრეგისტრირებულ ბიზნეს
სუბიექტთა რაოდენობა ეკონომიკური საქმიანობის
სახეებისა და დამფუძნებელთა სქესის მიხედვით, 2020**

განაწილება (%), რიცხვობა (ერთეული)

	პროცენტული წილი		სქესის მიხედვით განაწილება	
	ქალი	კაცი	ქალი	კაცი
სოფლის, სატყეო და თევზის მეურნეობა	0	1	19	81
სამთომოპოვებითი მრეწველობა და კარიერების დამუშავება	0	0	12	88
დამამუშავებელი მრეწველობა	3	4	32	68
ელექტროენერჯის, აირის, ორთქლის და კონდიციონირებული ჰაერის მიწოდება	0	0	20	80
წყალმომარაგება; კანალიზაცია, ნარჩენების მართვა და დაბინძურებისაგან გასუფთავების საქმიანობები	0	0	0	100
მშენებლობა	1	7	8	92
საბითუმო და საცალო ვაჭრობა; ავტომობილების და მოტოციკლების რემონტი	21	14	42	58
ტრანსპორტი და დასაწყობება	2	4	15	85
განთავსების საშუალებებით უზრუნველყოფის და საკვების მიწოდების საქმიანობები	2	2	38	62
ინფორმაცია და კომუნიკაცია	1	1	25	75
საფინანსო და სადაზღვევო საქმიანობები	0	0	39	61
უძრავ ქონებასთან დაკავშირებული საქმიანობები	0	0	30	70
პროფესიული, სამეცნიერო და ტექნიკური საქმიანობები	2	1	43	57

	პროცენტული წილი		ქაენის მიხედვით განაწილება	
	ქალი	კაცი	ქალი	კაცი
ადმინისტრაციული და დამხმარე მომსახურების საქმიანობები	1	1	39	61
სახელმწიფო მმართველობა და თავდაცვა; სავალდებულო სოციალური დაცვა	0	0	18	82
განათლება	1	0	59	41
ჯანდაცვა და სოციალური მომსახურების საქმიანობები	0	0	54	46
ხელოვნება, გართობა და დასვენება	0	0	35	65
სხვა	1	0	60	40
საქმიანობა უცნობია	63	62	34	66
სულ პროცენტი	100	100	100	100
რიცხოვნობა	11 972	23 754		

ქალი და კაცი
საქართველოში

სამართალდარღვევები

მსოფლიო მასშტაბით არსებული ტენდენციის მიხედვით, კაცები გაცილებით ხშირად სჩადიან დანაშაულს. ეს ტენდენცია ძალზე გამოხატულია საქართველოში. ყველა სახის დანაშაულში მკვლევლობიდან დაწყებული საგზაო მოძრაობის წესების დარღვევით დამთავრებული, მამრობითი სქესის მოძალადეები შეადგენენ მთლიანი შემთხვევების 90%-ზე მეტს.

ბოლო 10 წლის განმავლობაში, სისხლის სამართლის დანაშაულის ჩადენის შედეგად დაზარალებულთა სტატისტიკა, სქესის მიხედვით, არსებითად შეიცვალა. 2007-2011 წლებში დაზარალებულთა უმეტესობას კაცები წარმოადგენდნენ დაახლოებით 60 პროცენტის ნილით. თუმცა, ოფიციალური მონაცემებიდან ჩანს, რომ ბოლო ხუთი წლის განმავლობაში დაზარალებულ ქალთა წილი სტაბილურად იზრდებოდა და 2020 წელს 50 პროცენტს გაუტოლდა.

ის ფაქტი, რომ ბოლო წლებში კაცებზე მეტი ქალი დარეგისტრირდა, როგორც დაზარალებული, დიდწილად უკავშირდება ოჯახში ძალადობის საკითხებს, რომლის ძირითად მსხვერპლს წარმოადგენენ ქალები. საქართველოში ბოლო ათწლეულის განმავლობაში, ოჯახში ძალადობის პრევენციისა და აღკვეთის ღონისძიებების ფართო სპექტრი იქნა შემოღებული. ამ მიმართულებით განეულმა ძალისხმევამ გამოიწვია აღნიშნულ საკითხებში სოციალური ცნობიერების ამაღლების მნიშვნელოვანი ზრდა. შედეგად, 2013 წელს ოჯახში ძალადობის 240 რეგისტრირებული მსხვერპლიდან, 2020 წელს ამ მაჩვენებელმა 9 000-ს გადააჭარბა.

მიუხედავად იმისა, რომ ქალთა მიმართ ძალადობის გამოკითხვებმა აჩვენა, რომ რეგისტრირებული შემთხვევები, ოჯახში ძალადობის მხოლოდ მცირე ნაწილს წარმოადგენს. რეგისტრირებული საჩივრების და გაცემული შემაკავებელი ორდერების რაოდენობის ზრდა, სამართალდარღვევების სფეროში შეიძლება შეფასდეს, როგორც პოზიტიური მოვლენა.

მსჯავრდადებულთა რიცხოვნობა დანაშაულის სახეების მიხედვით, 2020

რიცხოვნობა (ერთეული), განაწილება (%)

	რიცხოვნობა		სქესის მიხედვით განაწილება	
	ქალი	კაცი	ქალი	კაცი
განზრახ მკვლელობა	1	80	1	99
განზრახ მკვლელობა დამამძიმებელ გარემოებაში	0	50	0	100
ჯანმრთელობის განზრახ მძიმე დაზიანება	1	79	1	99
გაუპატიურება	0	25	0	100
ძარცვა	6	167	3	97
ყაჩაღობა	0	103	0	100
ქურდობა	149	2 308	6	94
ნარკოტიკების უკანონო დამზადება, წარმოება, შექმენა, შენახვა, გადაზიდვა, გადაგზავნა ან გასაღება	33	1 183	3	97
ხულიგნობა	0	43	0	100
ტრანსპორტის მოძრაობის უსაფრთხოების ან ექსპლუატაციის წესის დარღვევა	18	535	3	97
სხვა	487	7 712	6	94
სულ	695	12 285	5	95

წყარო: საქართველოს უზენაესი სასამართლო.

მსჯავრდადებულთა განაწილება ასაკის მიხედვით, 2020

განაწილება (%), რიცხოვნობა (ერთეული)

	პროცენტული წილი		სქესის მიხედვით განაწილება	
	ქალი	კაცი	ქალი	კაცი
არასრულწლოვნები (14-17 წლის)	2	2	5	95
სრულწლოვნები (18+)	98	98	5	95
სულ პროცენტი	100	100	5	95
რიცხოვნობა	695	12 285		

წყარო: საქართველოს უზენაესი სასამართლო.**ბრალდებულთა და მსჯავრდადებულთა რიცხოვნობა,
რომელთა მიმართაც განხორციელდა სხვადასხვა სახის
შეღვაპთი, 2020**

რიცხოვნობა (ერთეული), განაწილება (%)

	რიცხოვნობა		სქესის მიხედვით განაწილება	
	ქალი	კაცი	ქალი	კაცი
სრულწლოვანი				
შენწყალბებული	10	11	48	52
ამნისტირებული	0	4	0	100
პირობით ვადამდე გათავისუფლებული	39	785	5	95
სულ	49	800	6	94

წყარო: საქართველოს იუსტიციის სამინისტრო.

მონაცემები ოჯახში ძალადობის მსხვერპლთა და მოძალადეთა რიცხოვნობის შესახებ, 2020 (SDG 16.1.3)

რიცხოვნობა (ერთეული), განაწილება (%)

მოძალადე				მსხვერპლი			
რიცხოვნობა		სქესის მიხედვით განაწილება		რიცხოვნობა		სქესის მიხედვით განაწილება	
ქალი	კაცი	ქალი	კაცი	ქალი	კაცი	ქალი	კაცი
1 519	7 197	17	83	7 573	1 571	83	17

წყარო: საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტრო.

**ოჯახში ძალადობის და ადამიანით ვაჭრობის
(ტრეფიკინგის) მსხვერპლთა თავშესაფარში
განთავსების სტატისტიკა, 2020
(SDG 16.2.2)**

რიცხოვნობა (ერთეული), განაწილება (%)

	რიცხოვნობა		სქესის მიხედვით განაწილება	
	ქალი	კაცი	ქალი	კაცი
ოჯახში ძალადობის მსხვერპლი				
<17	41	7	85	15
18-23	34	3	92	8
24-43	127	6	95	5
44+	22	3	88	12
მსხვერპლზე დამოკიდებული პირი <18 (ორივე სქესი)	179	0	100	0
სულ	403	19	95	5
ადამიანით ვაჭრობის (ტრეფიკინგის) მსხვერპლი				
<17	2	0	100	0
24-43	0	1	0	100
სულ	2	1	67	33

წყარო: საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო.

შემაკავებელი ორდერების რაოდენობა (SDG 16.3.1)

რაოდენობა (ერთეული)

	2016	2017	2018	2019	2020
შემაკავებელ ორდერებში მონაწილე პირები:					
ქალი	2 840	3 992	6 829	9 003	9 092
კაცი	2 962	3 989	6 689	8 591	8 768
გამოცემული შემაკავებელი ორდერების რაოდენობა, სულ	3 089	4 370	7 646	10 266	10 321

წყარო: საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტრო.

დაზარალებულ პირთა სტატისტიკური მონაცემები, 2020

რიცხოვნობა (ერთეული), განაწილება (%)

	რიცხოვნობა	სქესის მიხედვით განაწილება
ქალი	7 552	50
კაცი	7 702	50
სხვა	8	0
არაიდენტიფიცირებული	23	0
სულ	15 285	100

წყარო: საქართველოს მთავარი პროკურატურა.

პატიმართა რიცხოვნობა, 2020

რიცხოვნობა (ერთეული), განაწილება (%)

	რიცხოვნობა		სქესის მიხედვით განაწილება	
	ქალი	კაცი	ქალი	კაცი
სრულწლოვნები	328	8 759	4	96
არასრულწლოვნები	5	51	9	91
სულ	333	8 810	4	96

წყარო: საქართველოს იუსტიციის სამინისტრო.**აკტოსაგზაო შემთხვევების შედეგად დაღუპულთა და დაშავებულთა რიცხოვნობა¹⁾, 2020 (SDG 3.6.1)**

რიცხოვნობა (ერთეული), განაწილება (%)

	რიცხოვნობა		სქესის მიხედვით განაწილება	
	ქალი	კაცი	ქალი	კაცი
დაღუპულთა რიცხოვნობა	71	208	25	75
დაშავებულთა რიცხოვნობა	2 019	3 555	36	64

წყარო: საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტრო.

¹⁾ მონაცემები მოიცავს შსს საპატრულო პოლიციის დეპარტამენტის სამოქმედო ტერიტორიაზე მომხდარი საგზაო-სატრანსპორტო შემთხვევების დროს დაღუპულ და დაშავებულ მოქალაქეთა რიცხოვნობას.

მართვის მოწმობების გაცემისა და რეგისტრირებული ავტოსატრანსპორტო საშუალებების მფლობელების სტატისტიკა, 2020

რიცხვობა (ერთეული), განაწილება (%)

	რიცხვობა		სქესის მიხედვით განაწილება	
	ქალი	კაცი	ქალი	კაცი
მართვის მოწმობების გაცემა ¹⁾	25 346	55 862	31	69
რეგისტრირებული ავტოსატრანსპორტო საშუალებების მფლობელები ²⁾	206 823	1 032 299	17	83

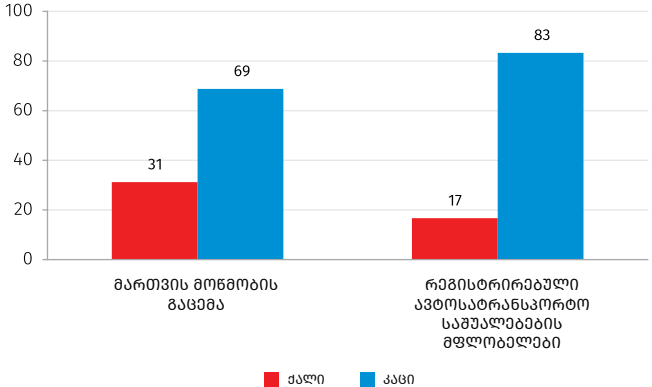
წყარო: საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტრო.

¹⁾ პირველად აღებული ან შეცვლილი.

²⁾ პირველად რეგისტრირებული ან გადაფორმებული.

მართვის მოწოდების გაცემისა და რეგისტრირებული ავტოსატრანსპორტო საშუალებების მფლობელების განაწილება, 2020

(%)

წყარო: საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტრო.

ხელისუფლება

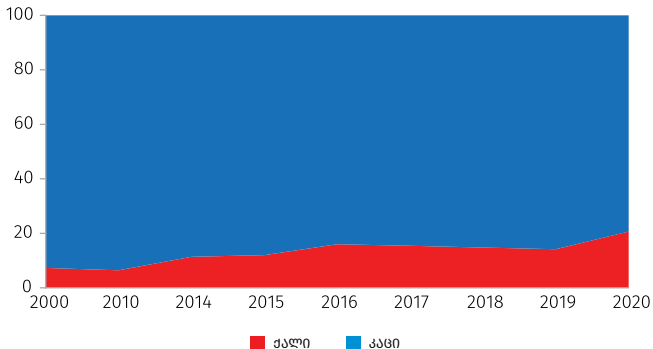
საქართველოში ხელისუფლების სამ შტოში გენდერული განსხვავებები კვლავ საკმაოდ არათანაბარია. აღმასრულებელი და საკანონმდებლო ხელისუფლების წრეებში - გენდერული სხვაობა ძალაუფლებაში შედარებით ზომიერია. ამრიგად, აღმასრულებელი ხელისუფლების მაღალ თანამდებობებზე საგანგებო და სრულუფლებიან ელჩებს შორის ქალთა წილი შეადგენს 15 პროცენტს, ხოლო მინისტრებს შორის - 33 პროცენტს. რაც შეეხება ხელისუფლების საკანონმდებლო შტოს, საერთო სასამართლოების მოსამართლეებში ქალები შეადგენენ 54 პროცენტს.

ამასთან, ყველაზე დიდი გენდერული სხვაობა ძალაუფლებაში ტრადიციულად შეიმჩნევა საკანონმდებლო შტოში, როგორც ეროვნულ, ისე მუნიციპალურ დონეზე. 2020 წელს საქართველოს პარლამენტში ქალი პარლამენტარების წილმა 21 პროცენტი შეადგინა, ხოლო ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოებში ქალების პოლიტიკური წარმომადგენლობა 11 პროცენტი იყო. უნდა აღინიშნოს, რომ ბოლო პერიოდში ჩატარებულ ეროვნულ არჩევნებში ამომრჩეველ ქალთა წილმა დაახლოებით 51 პროცენტი შეადგინა.

ძალაუფლებაში გენდერული სხვაობის შემცირება, საარჩევნო კოდექსში ბოლო პერიოდში განხორციელებული ცვლილებების მთავარ მიზანს წარმოადგენს. დადგენილი გენდერული კვოტები, ქალი დეპუტატების წილის ზრდას გამოიწვევს, ხოლო ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოებში ქალები კიდევ უფრო მაღალი წილით იქნებიან წარმოდგენილნი.

დეკუბატთა განაწილება საქართველოს კარლამენდში (SDG 5.5.1)

31 დეკემბრის მდგომარეობით, %

წყარო: საქართველოს კარლამენდის აკარატი.

მაჟორიტარი დეკუბატების რიცხოვნობა საქართველოს კარლამენდში, 2020 (SDG 5.5.1)

31 დეკემბრის მდგომარეობით, რიცხოვნობა (ერთეული), განაწილება (%)

რიცხოვნობა		სქენის მიხედვით განაწილება	
ქალი	კაცი	ქალი	კაცი
1	29	3	97

წყარო: საქართველოს კარლამენდის აკარატი.

**საქართველოს მთავრობის ადმინისტრაციაში,
საქართველოს პარლამენტის აპარატში, საქართველოს
პრეზიდენტის ადმინისტრაციაში და საქართველოს
პრემიერ მინისტრის აპარატში დასაქმებულთა
რიცხოვნობა, 2020 (SDG 16.7.1)**

31 დეკემბრის მდგომარეობით, რიცხოვნობა (ერთეული), განაწილება (%)

	რიცხოვნობა		სქესის მიხედვით განაწილება	
	ქალი	კაცი	ქალი	კაცი
დასაქმებულთა:				
საქართველოს მთავრობის ადმინისტრაციაში	65	46	59	41
საქართველოს პარლამენტის აპარატში	499	379	57	43
საქართველოს პრეზიდენტის ადმინისტრაციაში	56	39	59	41
საქართველოს პრემიერ მინისტრის აპარატში	47	41	53	47

წყარო: საქართველოს მთავრობის ადმინისტრაცია; საქართველოს პარლამენტის აპარატი; საქართველოს პრეზიდენტის ადმინისტრაცია.

საქართველოს მთავრობის შიშვადგენლობა, 2020 (SDG 16.7.1)

31 დეკემბრის მდგომარეობით, რიცხოვნობა (ერთეული), განაწილება (%)

	რიცხოვნობა		სქესის მიხედვით განაწილება	
	ქალი	კაცი	ქალი	კაცი
საქართველოს მინისტრები (სახელმწიფო მინისტრების ჩათვლით)	4	8	33	67
მინისტრის მოადგილეები	12	33	27	73

წყარო: საქართველოს მთავრობის ადმინისტრაცია.

საქართველოს საერთო სასამართლოების მოსამართლეთა რიცხოვნობა, 2020 (SDG 16.7.1)

31 დეკემბრის მდგომარეობით, რიცხოვნობა (ერთეული), განაწილება (%)

რიცხოვნობა		სქესის მიხედვით განაწილება	
ქალი	კაცი	ქალი	კაცი
168	141	54	46

წყარო: საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭო.

საქართველოს საგანგებო და სრულუფლებიანი ელჩების რიცხოვნობა (SDG 16.7.1)

31 დეკემბრის მდგომარეობით, რიცხოვნობა (ერთეული), განაწილება (%)

	2015		2020	
	რიცხოვნობა	სქესის მიხედვით განაწილება	რიცხოვნობა	სქესის მიხედვით განაწილება
ელჩები:				
ქალი	6	11	9	15
კაცი	50	89	51	85
სულ	56	100	60	100

წყარო: საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტრო.

ამომრჩეველთა აქტივობა საქართველოს კარლაგენდის არჩევნების დროს, 2020

განაწილება (%)

	ამომრჩეველთა აქტივობა		სქესის მიხედვით განაწილება	
	ქალი	კაცი	ქალი	კაცი
31 ოქტომბერი - პირველი ტური	49	51	52	61
21 ნოემბერი - მეორე ტური	51	49	25	28

წყარო: საქართველოს მთავრობის ადმინისტრაცია.

ცნებები და განმარტებები

აბორტი – მაჩვენებელი გვიჩვენებს ორსულობის ხელოვნურ შეწყვეტას, რომელიც ხორციელდება: ა) ნებაყოფლობით (ქალის მოთხოვნის საფუძველზე) ორსულობის 12 კვირამდე (ჩათვლით); ბ) სამედიცინო და სოციალური ჩვენებების შესაბამისად ორსულობის 12-დან 22 კვირამდე.

ავადობის დონე – განისაზღვრება პირველად დადგენილი დიაგნოზით ავადმყოფთა რაოდენობის შეფარდებით მუდმივი მოსახლეობის საშუალო წლიურ რაოდენობასთან.

არასრულწლოვანი დამნაშავეები – პირები, რომელთაც ჩაიდინეს დანაშაული 14-დან 18 წლამდე ასაკში.

არაფორმალური დასაქმება – არასასოფლო-სამეურნეო სექტორში დასაქმებულები, რომლებიც თავიანთ სამუშაოზე არ იყვნენ ან ნაწილობრივ იყვნენ დაკული ფორმალური შეთანხმებებით (არ იხდიდა საშემოსავლო გადასახადს ხელფასიდან; ან დასაქმებულს არ შეეძლო ესარგებლა ანაზღაურებადი ყოველწლიური შვებულებით; ან დასაქმებულს არ შეეძლო ესარგებლა ანაზღაურებადი საავადმყოფო ფურცლით ავადმყოფობის შემთხვევაში; ან/და დამსაქმებელი არ იხდიდა საპენსიო ფონდში შენატანს) ან განსაზღვრავენ საკუთარი დასაქმების სტატუსს, როგორც ოჯახის სანარმოში/მეურნეობაში დამხმარე, ან მუშაობდნენ სანარმოებში, რომლებიც არ არის რეგისტრირებული.

ბავშვის გაშვილება - განისაზღვრება, როგორც მშობლის უფლებაზე ნებაყოფლობით უარის თქმა და ბავშვის გადაცემა აღსაზრდელად მშვილებლებისთვის; მშვილებელსა და შვილად აყვანილ ბავშვს შორის წარმოშობილი ისეთივე ურთიერთობა, როგორიცაა მშობელსა და შვილს შორის. ბავშვის გაშვილების აუცილებელი პირობაა მშობლის (მშობლების) თანხმობა, რომელსაც იგი (ისინი) განაცხადებს (განაცხადებენ) მეურვეობისა და მზრუნველობის ორგანოს უფლებამოსილი პირის წინაშე. ობოლი ან/და მიტოვებული ბავშვის გაშვილება დასაშვებია მშობლის (მშობლების) თანხმობის გარეშე. ბავშვის გაშვილებაზე მშობლის (მშობლების) თანხმობა არ არის საჭირო, თუ იგი (ისინი) აღიარებულია (აღიარებული არიან) ქმედუწაროდ, უგზო-უკვლოდ დაკარგულად ან გარდაცვლილად ან/და ჩამოერთვა (ჩამოერთვათ) მშობლის უფლება.

ბუნებრივი მატების ზოგადი კოეფიციენტი წარმოადგენს სხვაობას შობადობისა და მოკვდაობის კოეფიციენტებს შორის და უჩვენებს ბუნებრივ მატებას მოსახლეობის 1 000 კაცზე.

განზრახ მკვლელობა – ერთი ადამიანის მიერ მეორე ადამიანის სიცოცხლის მიზანმიმართული ხელყოფა.

განქორწინება (ქორწინების შეწყვეტა) – იურიდიული მნიშვნელობის ფაქტი, რომელიც წარმოადგენს მეუღლეებს შორის არსებული ქორწინების შეწყვეტის ერთ-ერთ საფუძველს და დადასტურებულია შესაბამისი ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტით.

გარდაცვალების მიზეზები – ავადმყოფობები, პათოლოგიური ან ფიზიოლოგიური მდგომარეობები, ტრავმები, რომლებიც იწვევენ ან ხელს უწყობენ სიკვდილის დადგომას. აგრეთვე, უბედური შემთხვევებისა და ძალდატანებითი სიკვდილის ის გარემოებანი, რომლებმაც გამოიწვიეს სიკვდილი.

გენდერი ეხება როლებს, ქცევებს, საქმიანობებს და თვისებებს, რომელსაც გარკვეული საზოგადოება, დროის გარკვეულ პერიოდში განსაზღვრავს, როგორც შესაბამისს და მისაღებს ქალებისთვის და კაცებისთვის. სოციალური მახასიათებლების და შესაძლებლობების გარდა, რომელიც ასოცირდება ქალად/კაცად ყოფნასთან და ქალებსა და კაცებს შორის, ასევე გოგობსა და ბიჭებს შორის ურთიერთობასთან, გენდერი ასევე ეხება ქალებს შორის და კაცებს შორის ურთიერთობებს. გენდერთან ასოცირებული თვისებები, შესაძლებლობები და ურთიერთობები სოციალურად კონსტრუირებულია და მათი დასწავლა სოციალიზაციის პროცესში ხდება; განპირობებულია კონტექსტით, დროით და ცვალებადია. გენდერი განსაზღვრავს, თუ რა არის მოსალოდნელი, დაშვებული და ღირებული ქალის/კაცის შემთხვევაში, მოცემული კონტექსტის გათვალისწინებით. მრავალ საზოგადოებაში სახეზეა ქალებსა და კაცებს შორის განსხვავებები და უთანასწორობები დაკისრებული პასუხისმგებლობების/ვალდებულებების, განხორციელებული აქტივობების, რესურსებზე ხელმისაწვდომობისა და კონტროლის, ასევე გადაწყვეტილების მიღების შესაძლებლობების მიხედვით. გენდერი ფართო სოციალურ-კულტურული კონტექსტის შემადგენელი ნაწილია. გენდერი ისეთივე მნიშვნელოვანი კრიტერიუმია სოციალურ-კულტურული კონტექსტის ანალიზისთვის, როგორც არის კლასი, რასა, სიღარიბის დონე, ეთნიკური ჯგუფი, სექსუალური ორიენტაცია, ასაკი და სხვა.

დასაქმებელი - 15 წლის და უფროსი ასაკის პირი, რომელიც გამოსაკვლევ ვი პერიოდის (გამოკითხვის მომენტის წინა 7 დღე) განმავლობაში მუშაობდა სულ მცირე ერთი საათი მაინც შრომის ანაზღაურების ან მოგების მიღების მიზნით, ან დროებით არ იმყოფებოდა სამუშაოზე შვებულების, ავადმყოფობის, ტექნიკური, ეკონომიკური ან სხვა მსგავსი მიზეზების გამო.

დასაქმების დონე – დასაქმებულთა პროცენტული წილი შესაბამისი ასაკის მოსახლეობაში.

დაქირავებული – 15 წლის და უფროსი ასაკის პირი, რომელიც გამოსაკვლევ ვი პერიოდის განმავლობაში ასრულებდა განსაზღვრულ სამუშაოს სულ მცირე ერთი საათი მაინც შრომის ანაზღაურების მიღების მიზნით, ფულადი ან ნატურის სახით, ან დროებით არ იმყოფებოდა სამუშაოზე შვებულების, ტექნიკური, ეკონომიკური ან სხვა მსგავსი მიზეზების გამო.

ემიგრანტი – პირი, რომელმაც დატოვა საქართველო და ბოლო 12 თვის განმავლობაში სულ მცირე 183 დღით (შესაძლებელია ეს იყოს რამდენიმე გასვლის კუმულაციური ჯამი) იმყოფებოდა სხვა სახელმწიფოს ტერიტორიაზე, ხოლო საქართველო იყო მისთვის მუდმივი საცხოვრებელი ქვეყანა (ე.ი. მას ქვეყნიდან გასვლამდე წინა 12 თვეში საქართველოში გატარებული ჰქონდა სულ მცირე 183 დღე).

ექიმების რიცხოვნობა – მოიცავს უმაღლესი სამედიცინო განათლების მქონე ყველა ექიმს დაკავებული თანამდებობების მიხედვით, რომელიც წლის ბოლოსათვის დასაქმებულია სამკურნალო და სანიტარულ ორგანიზაციებში, სოციალური უზრუნველყოფის დაწესებულებებში, სამეცნიერო-კვლევით ინსტიტუტებში, აგრეთვე სამედიცინო კადრების მოსამზადებელ დაწესებულებებში, ჯანმრთელობის დაცვის ორგანოებში და სხვ.

ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულება/სკოლა – საჯარო სამართლის იურიდიული პირი ან კერძო სამართლის სამეწარმეო ან არასამეწარმეო იურიდიული პირი, რომელიც ახორციელებს ზოგადსაგანმანათლებლო საქმიანობას ეროვნული სასწავლო გეგმის შესაბამისად და სრულად მოიცავს ზოგადი განათლების ერთ საფეხურს მაინც.

თვითდასაქმებული – 15 წლის და უფროსი ასაკის პირი, რომელიც გამოსაკვლევ ვი პერიოდის განმავლობაში მუშაობდა სულ მცირე ერთი საათი მაინც

მოგების მიღების მიზნით ან დროებით არ იმყოფებოდა სამუშაოზე.

თვითმკვლელობა – საკუთარი სიცოცხლის ხელყოფა.

ნიმგრანტი – პირი, რომელმაც დატოვა საქართველო და ბოლო 12 თვის განმავლობაში სულ მცირე 183 დღით (შესაძლებელია ეს იყოს რამდენიმე გასვლის კუმულაციური ჯამი) იმყოფებოდა სხვა სახელმწიფოს ტერიტორიაზე, ხოლო საქართველო იყო მისთვის მუდმივი საცხოვრებელი ქვეყანა (ე.ი. მას ქვეყნიდან გასვლამდე წინა 12 თვეში საქართველოში გატარებული ჰქონდა სულ მცირე 183 დღე).

ინტერნეტის მომხმარებლები – საანგარიშო პერიოდის განმავლობაში, ერთხელ მაინც დამოუკიდებლად ისარგებლა ინტერნეტით ნებისმიერი მოწყობილობის საშუალებით (მობილური ტელეფონით ან სმარტფონით, კომპიუტერით და სხვ.), ნებისმიერ ადგილას (საცხოვრისში, სამსახურში ან სხვა ადგილას).

კერძო საკუთრების ფორმა (კერძო ადგილობრივი ფიზიკური და/ან იურიდიული პირი) - ეკონომიკური სუბიექტი, რომლის საწესდებო კაპიტალის 50 პროცენტზე მეტი კერძო პირის საკუთრებაშია.

კერძო შერეული საკუთრების ფორმა (კერძო უცხოელი ფიზიკური და/ან იურიდიული პირი) - ეკონომიკური სუბიექტის საწესდებო კაპიტალში საქართველოს მოქალაქისა და უცხოელი კერძო პირის წილობრივი მონაწილეობა.

კომპიუტერის მომხმარებლები – საანგარიშო პერიოდის განმავლობაში, ერთხელ მაინც დამოუკიდებლად ისარგებლა ნებისმიერი ტიპის კომპიუტერით (სტაციონარული კომპიუტერი, ლეპტოპი, ნეტბუქი, პლანშეტური კომპიუტერი), ნებისმიერ ადგილას (საცხოვრისში, სამსახურში ან სხვა ადგილას).

მდგრადი განვითარების მიზნების შეფასების მაჩვენებელი - გაეროს გენერალურმა ასამბლეამ 2015 წლის სექტემბერში A/RES/70/1 რეზოლუციით მიიღო 2030-ის დღის წესრიგი მდგრადი განვითარებისთვის. მდგრადი განვითარების მიზნების შეფასების ჩარჩო დამტკიცდა 2017 წლის ივლისში. აღნიშნული შეფასების ჩარჩო ითვალისწინებს 17 მიზანს და 232 მაჩვენებელს. პუბლიკაციაში მითითებულია მაჩვენებლები გაეროს გენერალური ასამბლეის E/CN.3/2018/2 დოკუმენტიდან¹⁾.

¹⁾ დოკუმენტი ხელმისაწვდომია აქ: <https://undocs.org/E/CN.3/2018/2>

მრავალინდიკატორული კლასტერული კვლევის დამატება (MICS Plus) – საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური, გაეროს ბავშვთა ფონდის (UNICEF) ტექნიკური და ფინანსური მხარდაჭერით, ახორციელებს ოჯახებისა და ბავშვების კეთილდღეობაზე COVID-19-ის გავლენის რეალურ დროში გამოკვლევას. MICS Plus წარმოადგენს UNICEF-ის მრავალინდიკატორული კლასტერული კვლევების (MICS) პროგრამის ახალ წამოწყებას იმისათვის, რომ ხელი შეუწყოს ქვეყნებს, ჩაატარონ შინამეურნეობების სატელეფონო გამოკვლევები და შეაგროვონ წარმომადგენლობითი მონაცემები რეალურ დროში დაკვირვებისათვის. პროგრამა აგროვებს მონაცემებს ხანგრძლივი პერიოდისათვის (მონაცემები მიიღება ერთი და იმავე შინამეურნეობებისგან ხანგრძლივი პერიოდის განმავლობაში), რაც იძლევა ინფორმაციას იმის შესახებ, თუ როგორ ვითარდება მდგომარეობა დროთა განმავლობაში.

მოსახლეობის საერთო რიცხოვნობა - ქვეყნის ტერიტორიაზე მუდმივად მცხოვრებთა ერთობლიობა დროის მოცემულ მომენტში. მოსახლეობის რიცხოვნობა გაიანგარიშება 1 იანვრის მდგომარეობით და მიიღება ბუნებრივი მატებისა და გარე მიგრაციის გათვალისწინებით.

მოდალადე – ოჯახის წევრი, რომელიც არღვევს ოჯახის სხვა წევრის კონსტიტუციურ უფლებებსა და თავისუფლებებს უგულებელყოფით ან/და ფიზიკური, ფსიქოლოგიური, სექსუალური ან ეკონომიკური ძალადობით ან იძულებით. მოძალადედ მიიჩნევა აგრეთვე ოჯახის წევრი ან ნებისმიერი სხვა პირი, რომელიც საზოგადოებრივ თუ პირად ცხოვრებაში ქალის მიმართ გენდერული ნიშნით ახორციელებს ფიზიკურ, ფსიქოლოგიურ, სექსუალურ ან ეკონომიკურ ძალადობას ან იძულებას. მოძალადედ მიიჩნევა აგრეთვე სხვა პასუხისმგებელი პირი ან ნებისმიერი სხვა პირი, რომელიც არღვევს სამართლებრივი აქტის ან სამოქალაქო სამართლებრივი გარიგების საფუძველზე ან მათ გარეშე მასთან ფაქტობრივად მყოფი/მცხოვრები არასრულწლოვნის კონსტიტუციურ უფლებებსა და თავისუფლებებს უგულებელყოფით ან/და ფიზიკური, ფსიქოლოგიური, სექსუალური ან ეკონომიკური ძალადობით ან იძულებით.

მსჯავრდადებულთა რაოდენობა მოიცავს ფიზიკურ პირებს, რომელთა მიმართ სასამართლოების მიერ გამოტანილია კანონიერ ძალაში შესული გამამტყუნებელი განაჩენი.

ოჯახში ძალადობის მსხვერპლი – ქალი, აგრეთვე ოჯახის ნებისმიერი

წევრი, რომელთა კონსტიტუციური უფლებები და თავისუფლებები დაირღვა უგულებელყოფით ან/და ფიზიკური, ფსიქოლოგიური, ეკონომიკური ან სექსუალური ძალადობით ან იძულებით და რომლებსაც მსხვერპლის სტატუსი განუსაზღვრა საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს შესაბამისმა სამსახურმა, სასამართლო ორგანომ ან/და გენდერული თანასწორობის, ქალთა მიმართ ძალადობისა და ოჯახში ძალადობის საკითხებზე მომუშავე უწყებათაშორის კომისიასთან არსებულმა ქალთა მიმართ ძალადობის ან/და ოჯახში ძალადობის მსხვერპლის სტატუსის განმსაზღვრელმა ჯგუფმა (შემდგომ - მსხვერპლის იდენტიფიცირების ჯგუფი).

ოჯახის წევრი - პირი, რომელსაც აქვს უფლება-მოვალეობები ოჯახური ურთიერთობებიდან გამომდინარე. ოჯახის წევრის ქონებრივი, მემკვიდრეობითი, საბინაო და სხვა უფლება-მოვალეობები რეგულირდება სახელმწიფო კანონმდებლობით.

პატიმართა რიცხოვნობაში იგულისხმება პატიმრობისა და თავისუფლების აღკვეთის დაწესებულებებში მყოფი ბრალდებულებისა და მსჯავრდებულების რიცხოვნობის საერთო რაოდენობა.

საარსებო შემწეობა – საარსებო შემწეობას იღებს ოჯახი, რომელიც დადგენილი წესით რეგისტრირებულია სოციალურად დაუცველი ოჯახების მონაცემთა ერთიან ბაზაში და მისი სარეიტინგო ქულა ნაკლებია ამ წესით დადგენილი საარსებო შემწეობის მისაღებ ზღვრულ ქულაზე.

სამეწარმეო საქმიანობა განისაზღვრება, როგორც მართლზომიერი და არაერთჯერადი საქმიანობა, რომელიც ორიენტირებულია მოგებაზე და ხორციელდება დამოუკიდებლად და ორგანიზებულად.

სამუშაო ძალა (ეკონომიკურად აქტიური მოსახლეობა) – დასაქმებული და უმუშევარი მოსახლეობა.

სამუშაო ძალის გარეთ – 15 წლის და უფროსი ასაკის პირი, რომელიც გამოსაკვლევ პერიოდის (გამოკითხვის მომენტის წინა 7 დღე) განმავლობაში არ იყო დასაქმებული, არ ეძებდა სამუშაოს გასული 4 კვირის განმავლობაში და/ან არ იყო მზად მუშაობის დასაწყებად უახლოესი 2 კვირის განმავლობაში.

სამუშაო ძალის მონაწილეობის დონე (აქტიურობის დონე) –სამუშაო ძალის პროცენტული წილი შესაბამისი ასაკის მოსახლეობაში.

პენსია (ასაკით პენსია) არის ყოველთვიური სახელმწიფო გასაცემელი, რომელსაც ღებულობს საქართველოს ტერიტორიაზე მუდმივად მცხოვრები მოქალაქე, ასევე, ბოლო 10 წლის განმავლობაში საქართველოს ტერიტორიაზე, კანონიერ საფუძველზე, მუდმივად მცხოვრები უცხო ქვეყნის მოქალაქე და მოქალაქეობის არმქონე საპენსიო ასაკის პირები, მათი მინიმალური საარსებო საშუალებით უზრუნველყოფის მიზნით.

საშუალო თვიური ნომინალური ხელფასი - განისაზღვრება საანგარიშო პერიოდში დარიცხული ხელფასის (შრომის ანაზღაურების) ფონდის გაყოფით დაქირავებით დასაქმებულთა საშუალო რიცხოვნობაზე, რომელთაც შესაბამის პერიოდში (კვარტალი, წელი) დაერიცხათ ხელფასი. არასრული განაკვეთით დაქირავებით დასაქმებულთა რიცხოვნობა გაანგარიშებულია სრული განაკვეთის ეკვივალენტურად.

საცხოვრისი - არის ნაგებობა, რომელშიც ცხოვრობს შინამეურნეობა და ის მინის ნაკვეთი, რომელზეც ეს ნაგებობა არის აშენებული. საცხოვრისი მთლიანად ან ძირითადად უნდა გამოიყენებოდეს როგორც საცხოვრებელი ადგილი, ნებისმიერი დაკავშირებული ნაგებობის ჩათვლით, მაგალითად ავტოფარეხი.

სანარმო - არის ეკონომიკური ერთეული, რომელიც ანარმოებს საქონელს ან ეწევა მომსახურებას, დამოუკიდებლად იღებს ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებს საკუთარი რესურსების განაწილების შესახებ (ფლობს გადაწყვეტილებათა მიღებაში თავისუფლების განსაზღვრულ ხარისხს). სანარმო ახორციელებს ერთ ან რამოდენიმე საქმიანობის სახეს, ერთი ან მეტი ადგილ-მდებარეობის მიხედვით. სანარმო შეიძლება იყოს ინდივიდუალური (ფიზიკური) ან იურიდიული პირი. სანარმოები ზომის მიხედვით იყოფა შემდეგნაირად: მსხვილი, საშუალო და მცირე. **მსხვილი ზომის სანარმოებს** განეკუთვნება სანარმო, სადაც დასაქმებულთა საშუალოწლიური რაოდენობა აღემატება 249 კაცს ან საშუალო წლიური ბრუნვის მოცულობა 60 მლნ ლარს. **საშუალო ზომის სანარმოებს** მიეკუთვნება ყველა ორგანიზაციულ - სამართლებრივი ფორმის სანარმო, რომელშიც დასაქმებულთა საშუალო წლიური რაოდენობა მერყეობს 50-დან 250 კაცამდე, ან საშუალო წლიური ბრუნვის მოცულობა - 12 მლნ ლარიდან 60 მლნ ლარამდე. **მცირე ზომის სანარმოებს** მიეკუთვნება ყველა ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ფორმის სანარმო, რომელშიც დასაქმებულთა საშუალო წლიური რაოდენობა არ აღემატება 50 დასაქმებულს და საშუალო წლიური ბრუნვის მოცულობა არ აღემატება 12 მლნ ლარს.

სახელმწიფო საკუთრების ფორმა - ეკონომიკური სუბიექტი, რომლის საწვდებო კაპიტალის 50 პროცენტზე მეტი სახელმწიფო საკუთრებაშია.

სიცოცხლის მოსალოდნელი ხანგრძლივობა დაბადებისას - წლების რაოდენობა, რომელსაც საშუალოდ იცოცხლებს ერთი ადამიანი დაბადებულთა თაობიდან იმ პირობით, რომ მოკვდაობის დონე ყოველ ასაკში დარჩება ისეთი, როგორც არის მოცემულ პერიოდში.

სოციალური პაკეტი - არის ყოველთვიური სახელმწიფო გასაცემელი, რომელსაც ღებულობს საქართველოს მოქალაქეთა გარკვეული კატეგორია, კანონით განსაზღვრული შესაბამისი საფუძვლების არსებობის შემთხვევაში.

სქესი - ფიზიკური და ბიოლოგიური მახასათებლები, რომელიც ქალებსა და კაცებს ერთმანეთისგან განასხვავებს.

ტრეფიკინგი (ადამიანით ვაჭრობა) არის დანაშაული, რომელიც ითვალისწინებს ადამიანის ყიდვას ან გაყიდვას, ან მის მიმართ სხვა უკანონო გარიგების განხორციელებას მუქარით, ძალადობით ან იძულების სხვა ფორმების (მოტაცება, შანტაჟი, თაღლითობა, მოტყუება, უმწეო მდგომარეობაში ჩაყენება, მონობის თანამედროვე პირობებში ჩაყენება) გამოყენებით, რომლის დროსაც ხდება ადამიანის გადაბირება, გადაყვანა, გადამალვა, დაქირავება, საკუთარ ან სხვა ქვეყანაში ტრანსპორტირება, ადამიანით მოვაჭრეებისათვის გადაცემა, შეფარება ან/და მიღება მისი ექსპლუატაციის გზით სარგებლის მიღების მიზნით.

უმაღლესი განათლების პირველი ეტაპი - განათლების საერთაშორისო სტანდარტული კლასიფიკატორის V-VII საფეხური - საგანმანათლებლო პროგრამები, რომლებიც უზრუნველყოფენ საშუალო ზოგადი განათლების შემდგომ უმაღლესი კვალიფიკაციის სპეციალისტების მომზადებას (პროფესიული პროგრამები, ბაკალავრიატი, მაგისტრატურა).

უმაღლესი განათლების მეორე ეტაპი - განათლების საერთაშორისო სტანდარტული კლასიფიკატორის VIII საფეხური - უზრუნველყოფს განათლების მიღებას უმაღლესი განათლების შემდეგ. სწავლება მიმდინარეობს უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებაში და მთავრდება დისერტაციის დაცვით მეცნიერებათა დოქტორის ხარისხის მოსაპოვებლად.

უმუშევარი - 15 წლის და უფროსი ასაკის პირი, რომელიც გამოსაკვლევია

პერიოდის (გამოკითხვის მომენტის წინა 7 დღე) განმავლობაში არ იყო დასაქმებული, გასული 4 კვირის განმავლობაში აქტიურად ეძებდა სამუშაოს და პოვნის შემთხვევაში მზად იყო მუშაობის დასაწყებად უახლოესი 2 კვირის განმავლობაში.

უმუშევრობის დონე – უმუშევართა პროცენტული წილი შესაბამისი ასაკის ეკონომიკურად აქტიურ მოსახლეობაში.

ფარდობითი სიღარიბე მოსახლეობაში იზომება ორ დონზე:

- მედიანური მოხმარების 60 პროცენტის ქვევით მყოფი მოსახლეობის წილი

- მედიანური მოხმარების 40 პროცენტის ქვევით მყოფი მოსახლეობის წილი

მედიანური მოხმარების 60% და მედიანური მოხმარების 40% სიღარიბის ფარდობითი ზღვრებია, რომლებიც მთლიანი მოხმარების (სამომხმარებლო ხარჯების) მიხედვით მოსახლეობის განაწილების მედიანიდან აითვლება.

- მოსახლეობის მთლიანი მოხმარების განაწილების მედიანა არის მოხმარების ისეთი სიდიდე, რომ მოსახლეობის ნახევარი (50 %) მასზე ნაკლებს, ხოლო მეორე ნახევარი მასზე მეტს მოიხმარს.

- ფარდობითი სიღარიბის მაჩვენებლები გამოთვლილია შინამეურნეობის მთლიან მოხმარებაზე დაყრდნობით - შინამეურნეობის მთლიანი მოხმარება გაანგარიშებულია თითოეულ ზრდასრულ მოსახლეზე თანაცხოვრების ეფექტის გათვალისწინებით.

ფაქტიურად ნამუშევარი საათები – მოიცავს დროს, რომელსაც საანგარიშო პერიოდში (გამოკითხვის მომენტის წინა 7 დღე) დასაქმებული პირები ხარჯავენ უშუალოდ სამუშაოს შესრულებაზე ან მასთან დაკავშირებულ საქმიანობებზე; ასევე, მოიცავს სამუშაოს დროებით შეჩერებისა და მოკლე შესვენების დროს.

ქორწინება – ოჯახის შექმნის მიზნით ქალისა და მამაკაცის ნებაყოფლობითი კავშირი, რომელიც რეგისტრირებულია საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს მმართველობის სფეროში მოქმედი საჯარო სამართლის იურიდიული პირის სახელმწიფო სერვისების განვითარების სააგენტოს ტერიტორიულ სამსახურში.

ქურდობა – სხვისი ქონების ფარული გატაცება.

ყაჩაღობა – თავდასხმა სხვისი ქონების დაუფლების მიზნით, დაშინების და ძალადობის გამოყენებით.

შინამეურნეობა – ადამიანთა ერთობლიობა, რომლებიც ექვემდებარებიან ერთ საცხოვრებელ ერთეულზე ერთობლივი ცხოვრების საერთო წესებს და ერთმანეთთან დაკავშირებული არიან საერთო ბიუჯეტით (მისი ნაწილით), ნათესაური ან/და არანათესაური ურთიერთობით (შინამეურნეობა შეიძლება შედგებოდეს ერთი ადამიანისგანაც).

შინამეურნეობის შემოსავლები – მოიცავს შინამეურნეობის და მისი წევრების ყველა შემოსულობას გამოსაკვლევი პერიოდის განმავლობაში. მთლიანი შემოსავალი შედგება ფულადი და არაფულადი შემოსავლებისაგან. ფულადი შემოსავლები მოიცავს შემოსავლებს დაქირავებული შრომიდან, თვითდასაქმებიდან, სოფლის მეურნეობის პროდუქციის გაყიდვიდან, ქონების გაქირავებიდან, ანაბრიდან (პროცენტი), პენსიებიდან, სტიპენდიებიდან, დახმარებებიდან, უცხოეთიდან მიღებული გზავნილებიდან და საჩუქრად მიღებული ფულიდან.

შემაკავებელი ორდერი – პოლიციის უფლებამოსილი თანამშრომლის მიერ გამოცემული აქტი, რომლითაც განისაზღვრება ოჯახში ძალადობის შემთხვევაში ძალადობის მსხვერპლის დაცვის დროებითი ღონისძიებები და რომელიც გამოცემიდან 24 საათის განმავლობაში დასამტკიცებლად წარედგინება სასამართლოს. მოძალადის მიერ შემაკავებელი ორდერით გათვალისწინებული მოთხოვნების შეუსრულებლობა იწვევს პასუხისმგებლობას საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

შობადობის ასაკობრივი კოეფიციენტი - გარკვეული ასაკის ქალების მიერ გაჩენილი ბავშვების საშუალო რიცხოვნობა. გამოისახება პრომილებში (‰) და უჩვენებს ცოცხლად დაბადებულთა რიცხოვნობას შესაბამისი ასაკის 1 000 ქალზე.

შობადობის ჯამობრივი კოეფიციენტი - ერთი ქალის მიერ მთელი ცხოვრების მანძილზე (პირობითად 15-49 წლის ასაკში) ცოცხლად დაბადებული ბავშვების საშუალო რიცხოვნობა. შუკ უჩვენებს საშუალოდ რამდენ ბავშვს გააჩენდა ქალი მთელი რეპროდუქციული პერიოდის (პირობითად 15-49 წლის ასაკში)

განმავლობაში ყოველ ასაკში, შობადობის იმ წლის დონის შენარჩუნების პირობებში, რომლისთვისაც გაიანგარიშება მაჩვენებელი.

ჩვილ ბავშვთა მოკვდაობის კოეფიციენტი – 1 წლამდე ასაკის გარდაცვლილ ბავშვთა რიცხოვნობა 1 000 ცოცხლად დაბადებულზე.

ცოცხლად დაბადება – ჩასახვის პროდუქტის სრულად გამოძევება ან ხელოვნურად გამოყვანა დედის ორგანიზმიდან, როდესაც პროდუქტი სუნთქავს ან ავლენს სიცოცხლის სხვა რომელიმე ნიშანს, როგორცაა გულისცემა, ჭიპლარის პულსაცია, ან ჩონჩხის კუნთების ცალკეული ჯგუფების შეკუმშვა სხეულის შესაბამისი ნაწილების მოძრაობით. ყველა ასეთი პროდუქტი მიჩნეულია ცოცხლად დაბადებულად, მიუხედავად იმისა, რა ხანგრძლივობისაა ორსულობა, ჭიპლარი გადაკვეთილია ან/და პლაცენტა მოცილებულია საშვილოსნოს კედელს.

ძარცვა – სხვისი ქონების აშკარა გატაცება.

ახალგაზრდების პროცენტული წილი, რომლებიც არ სწავლობენ, არ არიან დასაქმებულები და არ გადიან ტრენინგებს (NEET rate) - 15-29 წლის იმ ახალგაზრდების პროცენტული წილი შესაბამისი ასაკის მოსახლეობაში, რომლებიც არ სწავლობენ, არ არიან დასაქმებულები და არ გადიან ტრენინგებს.

სტატისტიკური კუბლიკაცია

„ქალი და კაცი საქართველოში“

ავტორთა ჯგუფი მადლობას უხდის გაეროს ქალთა ორგანიზაციას (UN WOMEN), რომლის მხარდაჭერითაც მომზადდა პუბლიკაცია.

რედაქტორი: **გოგიტა თოდრაძე**

პასუხისმგებელი გამომცემავა: **კაატა შავიშვილი**
ვასილ ნაქაძე
ლია ჩარეიშვილი

კრებულის მომზადებაში
მონაწილეობდნენ: **ლია ძევისაური**
მანანა ტაბატაძე
გიგა კიკორია
ირმა გვილაკა
გიორგი შიქელაძე
შორენა ნიკოლაური
მარიანა ჯალალონია
ნესტან ფანცულაია
მარიამ ყაველაშვილი
ზაზა ნიკოლოზიშვილი

დამატებითი ინფორმაციისათვის
გთხოვთ დაგვიკავშირდეთ: **საქართველოს სტატისტიკის**
ეროვნული სამსახური,
თბილისი, 0180,
ცოტნე დადიანის ქ. 30
ტელ.: 236 72 10, შიდა 605/602
ფაქსი: 236 72 13
ელ. ფოსტა: INFO@GEOSTAT.GE

ვებ-გვერდი: **WWW.GEOSTAT.GE**

შენიშვნები

